

গল্প মন্ত্রাব

কল্যাণী - কল্যাণময়ী

শ্রী ডো সোণালী বুঢ়াগোহাঁই
অরসরপ্তাৰ্প অধ্যাপিকা
উদ্ধিদি বিজ্ঞান বিভাগ

“তেতিয়াইলৈ দদাইদেউ আমি এতিয়া আহো?”

“অ’ কালৈলৈ পুৱা সকলো আমাৰ ঘৰতে গোট খোৱা হ’ব। দাকোৰ সকলোৱে আনিব লাগিব। এটা কথা মলত বাখিবা ঘৰেপতি এজনহ’লৈও মুনিহ আহিব লাগিব। বেলি এপৰলৈকে যুমটি নভঙ্গকেইটাকো কৰা বাইজৰ কামত গহবি কৰিলে কিন্তু উচিত দণ্ড দিয়া হ’ব।”

জলপান আৰু তামোল-চালি খাই বাইজ ঘৰাঘৰি যোৱাৰ পালে।

“আই। চম্পাৰ ওচৰলৈ আহিছিলা হবলা? তাই মাৰল ঘৰতে আছে। পিছে তুমি কাৰ ঘৰৰ মই ধৰিবহে পৰা নাই।”

“মই আপোনাৰ ওচৰলৈহে আহিছিলো। কাইলৈ আপোনালোকে গাঁৰৰ বৰ পুখুৰীটো পৰিষ্কাৰ কৰিব বুলি শুনিছো।”

“এৰা আই। দল ঘাঁহেৰে বজাদিনীয়া পুখুৰীটো চানি নিকা কৰিলে পানীৰ অভাৱ কমিব। এইটো নাগপোতা পুখুৰী। চ’ত মাহতো পানী থাকে।”

“সেই পুখুৰীৰ পাৰতে মোৰ বাবে জুপুৰী এটি সাজি দিব পাৰিবনে? মই তাতে থাকিব খুজিছো।”

“কিয় তোমাৰ পৰিয়ালৰ আন মানুহ.....” কথাবাৰ কৰ বৰ দূৰদৰ্শী সংযত কৰিলে তেওঁ। গাঁওবুঢ়া গুণেশ্বৰ বৰুৱা কিছুদিন আগতে মাউৰে অঞ্চলটো বেয়াকৈ চেলেকি গ’ল। কোনোৰা গাঁও একেবাৰে উচ্ছ্বল হ’ল। মৃত মানুহক খৰি দিবলৈও

কোনো গাঁৰত মানুহ নোহোৱা হ’ল। দুই এখন গাঁৰৰ মানুহবোৰে মাউৰ লগাৰ পাছতে ঘৰবাৰী এৰি দূৰপি ঠাইলৈ গুছি গ’ল। কিছুমানে আকৌ গহীন হাবিৰ মাজত লুকাই আছোগে। প্ৰাণৰ তাৰণাত দিহিঙে দিপাঙ্গে কোন কলৈ গ’ল তাৰো ঠিকনা নাই। মহামাৰীৰ পিছত জনসংখ্যা আধালৈ কমিল। নিশ্চয় এই বাচি আছে যদি এদিনবিচাৰি উলিয়াবহি বুলিয়েই ছাঁগে সুকীয়াকৈ ঘৰ এখন বিচাৰিছে।

“হ’ব আই। সেই এবাৰী। দুই এজোপা কল আছে যদিও আপদাল নাপাই বনৰীয়া হৈছে। তোমাৰ ঘৰটোৰ বাবে আমাৰ ঘৰত ইকৰা, শনখেৰ, বাৰীতো ভলুকা, জাতি বাঁহ আছেই। তোমাক পিছে কোঠালী কেইটা লাগিব?”

“এটা কোঠা হ’লেই হ’ব। তাতশালখন পাতিব পৰাকৈ আগফলৰ পিৰালীত চালি এখন লাগিব মাত্র।”

“কৈলৈ ভাত বাঞ্চিবলৈ চালি এখন নালাগিব জানো?”

“মৰমেৰে হাঁহি মাৰি গাঁওবুঢ়াই সুধিলে।

“লাগিব। নহ’লৈ পুখুৰীৰ পানী খাইহে থাকিব লাগিব।” মিচিকিয়া হাঁহিত মুখখন উজ্জল হৈ পৰিল। তেতিয়াহে গাঁওবুঢ়াই ছোৱালীজনীৰ মুখলৈ চালে। কলডিলীয়া মুখ, তিলযুলহেন নাক, ভ্রমণৰ দৰে ক’লাদুটি চকু, গলধনত পৰি থকা ডাঙৰ খোপাৰে এগৰাকী লারন্যয়ী যুৱতী। “আাঁ দেহী! কাৰ কন্যা কেনেদেবে আজি তেওঁৰ ঘৰলৈ আহিব লগা হ’ল? বাংসল্যবোধে তেওঁৰ অস্তৰখন ভৰাই তুলিলে।

“আই! তোমাৰ নামটোকে জনা নাই নহয়?” এমোকোৰা

হাঁহিত মুখখন আকৌ পোহৰ হৈ পবিল। “মোক সকলোৱে
বেলেগ বেলেগ নামেৰে মাতে। আপোনালোকে কল্যাণী
বুলিয়েই মাতিব।”

কল্যাণীক ভিতৰলৈ নি চম্পাৰ মাকৰ হাতত গতাই
দিলে। গাঁওবুঢ়ানী আচৰিত নহ'ল। এয়া নতুন কথা নহয়।
গিৰিহ'তৰ কোমল অস্তৰ। দুখীয়া-নিচলা, আতুৰত পৰি আশ্রয়
চিচৰা মানুহ বিমুখ নহয়। সকলোৱে কিবা এটা সংস্থাপন কৰি
দিয়ে। তেওঁৰ চিন্তা বেলেগ এটা কথাতহে। কালিলৈ আশীসূতাৰ
চাদৰৰ তাতবাতি কৰা কথা আছিল। নহ'লে ইয়াৰ পিছদিনা
শহৰৰ মৃত্যুৰ বাব, তাৰ পিছদিনা আকৌ শণিবাৰ বাবে তাঁত-
বাতি নকৰে। কাইলৈ বৰ পুখুৰী চফা কৰিলে জা-জলপান
ভালেখিনি যোগাৰ দিব লাগিব। গোটেইখিনি চন্তালিৰ
পাৰিবনে? আচৰিতভাৱে একো নোকোৱাকৈয়ে কল্যাণীয়ে
তেওঁৰ মনৰ ভাৰখিনি পঢ়ি পেলাই ক'লৈ।

“চিন্তা নকৰিব। মই বাতি-কঢ়াত লাগি দিব পাৰিম।
বাইজৰ বাবে পানীটুপি বৰ জৰুৰী আই।”

হৈ-ধনি কৰি পিছদিনা পুৱা বাইজ পুখুৰীত নামিল।
আবেলিলৈ বৰ পুখুৰী পৰিষ্কাৰ হোৱাৰ লগতে গৰাকেইটা ওখ
কৰা হ'ল। পাৰতে লাগি থকা বাৰীখনত কল্যাণীৰ সৰু ঘৰটোও
সজা হ'ল। অৱশ্যে গোৱৰ আৰু আলতীয়া মাটি গাঁটিত কেইদিন
বাখি খচিলৈ বেবোৰে লিপামচা কৰিব লাগিব। চৌহদত জেওৰা
দিবও লাগিব। ঘৰ এখন পাতিবলৈ কমবোৰ বস্তু লাগিবনে?
থাকিব। বাতিৰ ভাতমুঠি খোৱাৰ পিছত গাঁওবুঢ়ানী সুমলা
তামোলৰ বটাটো লৈ গিৰিহ'তৰ ওচৰত খন্তেক বহিল। চম্পা
আৰু বৰ বোৱাৰীয়ে আখল সামৰিব। দিনটোৰ লেখজোখ
নোহোৱা কামৰ মাজত দুষাব কথা পতাৰ সময়েই নাপায়।

“হেৱা পুতুলৰ মাক! এই নতুন আইজনীক তেওঁ ক'ব
পৰা আহিছে, ঘৰত কোন আছে এইবোৰ কথা নুসুধিবলৈ চম্পা
আৰু বোৱাৰীক কৈছানে? দেশৰ এই অৱস্থাত কোন কলৈ গৈছে
ঠিক নাই। এইবোৰ কথাই মনৰ যাতনা বঢ়াবহে। সময়ত নিজেই
কৰ।”

“কেছো। সিহঁতে আনকো ক'ব। আমাৰ আলহী কামত
বৰ খৰ। আজিৰ তাঁতখন বাতি-কাটিব, তুলি ভাটিবেলালৈ
শালত তবিলে। ইমান খৰকৈ কামবোৰ কৰিলে আমি বিচৃতি
খালো। এনে কাজী ছোৱালী কস্মিনকালেও দেখা নাছিলো
পাই। সাইলাখ বিহকৰঞ্চ। ডাঙুৰ বাইদেউ তুকুৱাৰ পিছত তেওঁৰ

শালখন ভৰালৰ গাঁথেত ওলোমাই
থোৱা আছে। ছোৱালীকনে বৰ
হেঁপাহেবে চাইছিল, দিয়েই
দিওনেক? এনেইহে আছে। আপুনি
কি কয়?” “যি দিব খুজিছা দিব।
ঘৰটো সাজু হ'লৈ চৰ-হাড়ীৰ পৰা
বিচনা-পত্ৰ, ইটো-সিটো এখন ঘৰত
কম বস্তু লাগিবনে? সৰু ছোৱালী
দেহি! ভৰা ঘৰৰ পৰাই আহিছে
ছাঁগৈ। শিপিনী বাবে অন্য কথা
নাভাবি তাঁতশাল খনৰ কথাহে
চিস্তিছে। কিন্তু আমিতো ভাৰিবই
লাগিব।”

“তেওঁক আমাৰঘৰলৈকে
যিহেতু ভগৱান বিযুওৰে পঠাইছে
যেতিয়া সকলোখিনি নিজৰ বুলি
আমিয়েই কৰিব লাগিব।”

“এৰা আমাৰ যি আছে
প্রভুৰে দিয়া, তেওঁৰেই আমাৰ
হাতেৰে আনন্দজনকো দিয়াইছে।
সকলো তেওঁৰে কৃপা। আমি
নিমিত্ত মাত্ৰহে।”

কিছু দিনৰ পিছত সেইফালে
যাওঁতে গাঁওবুঢ়া শুণেশ্বৰ বৰুৱাই
কল্যাণীৰ ঘৰ সোমাই বিচৃতি খালে।
দুমাহতে বাৰীখন জিলিকি উঠিছে।
নও লামুখতে দুজোপা ফুল
জকমকাই ফুলি আছে। চোতালবাৰী
ফু মাৰি ভাত খাব পৰা। বাৰীত নতুন
ঠোক মেলা কল দুজোপা ও
দেখিলে। জাতি লাউ এজোপা
লহপহকৈ বাঢ়ি কলি পেলাইছে।
লখিমী পৰশত এৰা পৰলীয়া
বাৰীখন যেন সাৰ পাইহে উঠিছে।
কল্যাণীয়ে খিটিক কৈ তাঁত বৈ
আছিল। তেওঁক দেখি উঠি আহি
বহিবলৈ ঢৰাখন দিলো।

“দেউতা কি সকামত বা আহিলে?”

“মই গাঁরবে দীন’হঁতৰ ঘৰলৈ গৈছিলো। বোলো তোমাৰ খা-খৰৰ এটা লৈ যাওঁ। আই! তুমি বৰ লখিমী। এইকেদিনতে বাৰীখন সলনি কৰি পেলালা। নঙলামুখৰ গোসানীফুল দুজুপিৰ সঁচ ক’ত পালানো?”

“আপোনালোকে বন্ডজৱাক গোসানী ফুল বুলি কয়নোক? মই এই ফুল বৰ ভাল পাওঁ বাবে ঠানিদুটা লগতে আনিছিলা।”

“আই। তোমাৰ চাউলপাত আছেনে? সিদিনা পুতুলৰ হাতত দি পঠাওতে তুমি হেনো ঘূৰাই দিলা। ভগৱানৰ কৃপাত ধান-চাউল, খোৱাতেল, তৰি-তৰকাৰিৰ আভাৰ নাই। মাত্ৰ লোনৰহে অকনমান নাটনি এইবাৰ। মাউৰৰ বাবে লোন আনিবলৈ মহঙ্গলৈ গাঁৱৰ ডেকাকেইটা যাব নোৱাৰিলৈ। কিবা দৰকাৰ হ’লৈ অকনো সংকেচ নকৰিবা আই।”

“এজনী মানুহক কিমাননো চাউল লাগিব দেউতা? লাগিলে কম বাক। দেউতা কালিলৈ চম্পাক এবাৰ আহিবলৈ কৰচোন।” তামোল-চালি খাই তেওঁ বিদায় ললে। উভতি যাওঁতে ভাবিলে কল্যাণীয়ে দেউতা বোলা মাত্যাৰ শুণিলে তেওঁ দেখোন বুজাৰ নোৱাৰা সুখ অনুভৱ কৰে।

দিন যোৱাৰ লগে লগে মাৰি-মৰকবোৰ শাম কঢ়াত অঞ্চলটোৰ পৰিবেশ স্বাভাৱিক হ’ল। গাঁওৰোৰলৈ ভাগিযোৱা কিছু মানুহ আহিল যদিও দূৰলৈ যোৱাৰোৰে নতুন মাটি ভাঙি তাতে বসতি কৰি পুৰণি গাঁও তেজিল। গুণেশ্বৰ বৰকৰাই আলেঙ্গে আলেঙ্গে কল্যাণীৰ পৰিয়ালৰ খবৰ কৰিছিল যদিও একো সন্তোষ নাপালে। এই গাঁৱলৈ আহিল যেতিয়া গাঁওবুঢ়া হিচাপে দায়িত্ব তেওঁবে। এইবাৰ পথাৰত শইচ উপচি পৰিছে। হওক আই লখিমীয়ে নিজৰ বুলি ভাবিছে। মাঘৰ বিহুটোও বাইজে ধূমধামেৰে পালিলে।

সেউতি আৰু তগৱে চম্পাক কুটুবি আছিল সিহঁত দুজনীৰ লগত কল্যাণীৰ ওছৰলৈ যাবলৈ। কল্যাণীৰ কাপোৰৰ ফুলজালি বোৰ সুকীয়া, বৰ ধূনীয়া। সেইখন চানেকি পালে সিহঁতেও নিজৰ বিহা-মেখেলাত নতুন ফুল বাচিব পাৰিব। চম্পাই বোলে - ‘তোমালোক অকলেই যাব পাৰাচোন। মোৰো শালৰ চাদৰজুটি সোনকালে কাটি চতৰ বিহুৰ গামোছা লগাব লাগে।’ আচলতে সিহঁতৰ ইতস্ততঃৰ কাৰণ বেলেগ। গাঁৱত তোমা-তুমি বুলি সিহঁতে কাকো সম্বন্ধ নথবেই। তই আৰু আপুনি সম্মোধনেই বেচিকে প্ৰচলিত। চম্পাহঁতৰ ঘৰৰ কথা সুকীয়া। সেইখন ঘৰত

ডাঙৰক আপুনি, সৰুক তুমি বুলি মতা হয়। গাঁওবুঢ়া দদাইদেৱে
কোনো ছোৱালীক তই বুলি মতা সিহঁতে আজিলৈকে শুনা
নাই। সেই সংস্কাৰ ল'ৰা-ছোৱালীয়েও পাইছে। কল্যাণীৰ লগত
সেউতিহঁত এতিয়াও সিমান সহজ হ'ব পৰা নাই। কল্যাণীক
আন ছোৱালীৰ দৰে তই বুলি মাতিবলৈ সংকোচ লাগে
আনহাতে সমনীয়া ছোৱালী বাবে আপুনি বুলিবও নোৱাৰে।
চম্পা গ'লে সিহঁতে কামটো সহজ হ'ব।

সিহঁতক দেখি হাঁহিমুখেৰে কল্যাণী তাঁতশালৰ পৰা উঠি
আহিল। শালত লগাইথোৱা কাপোৰত বচা ফুল দেখি সিহঁত
বৰ আনন্দিত হ'ল। “ফুলৰ চানেকি বিচাৰি আহিলা হবলা ?
মোৰ বিহা-মেখেলাবোৰ চাই কি ফুল লাগে পচন্দ কৰি লোৱা।”
কল্যাণীৰ ছাতে শুকুৱা মুঠিতে লুকুৱা কাপোৰবোৰ দেখি
তিনিওজনী অবাক হ'ল। মুগা, পাট, কপাহী কাপোৰৰ বঙেই
চাবানে ফুলজালিৰ নক্কাই চাৰা ? বঙা কিংখা পৰ গুণাৰ
কাপোৰযোৰ পিটিকি চাই তগৰে সুধিলৈ - “এইযোৰো তুমিয়ে
বোৱানে ? আমাক বৌচিহঁতে বঙা বিহা-মেখেলা পিঞ্জিৰ
নিদিয়ে। গোসানীয়ে বঙা সাজ পিঙ্গেয়ে। নৰমনিচে পিঞ্জিলে
আইৰ দোষ লাগিব হেনো। তুমি পিঞ্জানেকি ?” উত্তৰ নিদি সিহঁত
কেইজনীক পকা কলন্দুটামান খাবলৈ দি কল্যাণীয়ে কলে - “জা-
জলপান শেষ হ'ল, ইয়াকে খোৱা। পিছে মই মনৰ পৰাহে ফুল
বাচো। চানেকি নায়েই। তোমালোকে একোচাকৈ মিহি কাঠী
দি যাবা। মোৰ শালৰ কাপোৰ কাটিবৰে হৈছে। কটাৰআগতে
তোমালোকৰ পচন্দৰ চাৰিটামান ফুলৰ চানেকি বৈ দিয় বাকু।”

“ইমান ভাল ছোৱালী নহয় চম্পা ? বহুতে চানেকি খন
দিবলৈকে নোখোজে।”

“কল্যাণীলৈ তোমালোকে এনেই সংকোচ কৰা।
এইবাৰ নিজেই আহিবা। ফুলৰ চানেকি মোকো দিবা কিষ্ট।”
গৰুবিহুৰ দিনা সাঁজ লগাৰ পৰা মাজৰাতিলৈ গাঁওবুঢ়াৰ
ঘৰলৈ ইদলৰ পিছত সিদল হচৰি আছে। তামোল-পাণ, মাননী,
বিহুৰ পিঠাপনা, জলপান আদিৰ বাবে ঘৰে-ঘৰোৱাহে ব্যস্ত
থাকে শেষ নিশাহে শুবলৈ গ'ল তেওঁলোক। হঠাৎ হলস্তুল
শুনি গাঁওবুঢ়া পাটিৰ পৰা ধৰমৰকৈ উঠি আহিদেখে দুটা অচিনাকি
ডেকা কপি থিয় হৈ আছে।

“খালে। খালে। ছোৱালীজনীক খাই পেলালে।”
গাঁও বুঢ়াই সিহঁতৰ কথাৰ তত্মত একো বুজি নাপালে।
কাক কোনে খালে ? চম্পা বাতিবিহুলৈ গৈছিল। তাইব কিবা
অঘটন হ'লনেকি ? চিএওৰ বাখৰ শুনি ঘৰৰ আন মানুহৰ লগতে

চম্পাও উঠি আহিল। ওচৰ চুবুৰীয়াও দুজনমান গোট খালে।
পানী দুঘটি খাই সিহঁতৰ মাত ওলাল।

“ডাঙৰ চেকীয়াপতীয়া বাঘ। ছোৱালীজনীক খাই
দুৱাৰমুখত বহি আছে। বোপাই ও ! কি প্ৰকাণ বাঘ। বৰ পুখুৰীৰ
পাৰত যে থাকে ছোৱালীজনী !” সকলো হতভন্ন হ'ল। মাইকী
মানুহকেজনীয়ে হায়ে বিয়ে লগালে। কল্যাণীৰ কি হ'ল ?

“ব্বাচোন। বিহুৰ দিন। ইমান মানুহ আহিছে গৈছে।
হছবিয়েই পোন্ধৰ যোৰামান সেইফালে গৈছে। কোনেওতো
একো দেখা নাই। ঢেল-পেপাৰ গুমগুমনীত বাঘ মানুহৰ ঘৰত
বহি থাকিবনে ? আৰু তোমালোকতো আমাৰ গাঁৰ নহয় ? কোন
তোমালোক আৰু ইমান বাতি কি উদ্দেশ্য লৈ সেইঘৰলৈ
গৈছিলা ?”

গাঁওবুঢ়াৰ কথাত জোলোঙাৰ মেকুৰী ওলাল। সিহঁত
দুটা দূৰৰ গাঁৰ চোৰ। অহুকাণে-পছকাণে শুনিলে পুখুৰী পাৰত
ছোৱালীজনীৰ ঘৰত বহুত ধূনীয়া ধূনীয়া কাপোৰ আছে। বিহুৰ
বতৰতে চুৰ কৰিবলৈ আহি জোনাকৰ ফটফটিয়া পোহৰত
ছোৱালীজনীৰ ঘৰৰ পিৰালীত বাঘ দেখি থৰ কাচুটি হেৰুজাই
গাঁওবুঢ়াৰ ঘৰ পাইছেহি।

পুতুলে ক'লে = “এহ ! কল্যাণীৰ পিৰালীত গৰু নে
কিবা এটা শুই থকা বহুতে দেখিছে।

ইহঁতেও গৰু-চৰু কিবা দেখিছে ছাগৈ।”

“গৰুৰেই হওক বা বাহেই হওক তহ্বত চুৰ কৰিবলৈ
আহিছিলি কিয় ? অকলশৰীয়া ছোৱালীজনীয়ে আমাৰ গাঁওত
আশ্রয় লৈছে। তাইবে ঘৰত চুৰ কৰিবলৈ আহিছ ? তহ্বত ইমান
সাহ ?”

লপা-থপা দি খুটাত দুয়োকে বাক্সি দা, যাঠি লৈ সকলো
বৰপুখুৰীৰ পাৰত লৈ ওলাল। পুৱে ধলফাট দিছিলেই। গৈ দেখে
সদ্যস্নাতা কল্যাণীয়ে পুখুৰীৰ পৰা পানী আনিছে।
কলাফুললৈকে বৈ পৰা চুলিৰ পৰা টোপ টোপ কৈ পানী পৰিছে।
সূৰ্যৰ কিৰণ মুখত পৰা কল্যাণীৰ অবণণীয় জ্যোতিয়ে যেন
চৌপাশ পোহৰাই তুলিছে। সেই মুহূৰ্তত সকলোৰে এনে লাগিল
বৰ পুখুৰীৰ পাৰত সেয়া কল্যাণী নহয় সূৰ্যহে উদয় হৈছে।

দুমাহমানৰ কথা। গাঁওবুঢ়াই চিঞ্চিত মনেৰে বহি আছে।
ৰাজধানীৰ পৰা বতৰা আহিছে বজা এইফালে চফৰত আহিব।
ঠায়ে ঠায়ে বজাৰাহৰ পাতিব। বজা-বাহৰত বিভিন্ন বস্তৰ যোগান
ওচৰ-চুবুৰীয়া গাঁওসমূহেই দিয়া নিয়ম। ভগৱানৰ কৃপাত এইবাৰ
বাইজৰ খেতি নদন বদন হৈছে। বছদ-পাতি দিব পৰা হ'ব। তেওঁৰ

চিন্তা অন্য কথাতে হে। মনোরঞ্জনৰ বাবে বজাই মৃগয়ালৈ এই গাঁৰ মাজেৰেই যাব। সকলো সম্মতি হৈ থাকিব লাগিব যাতে বজাঘৰীয়াৰ একো জগব নালাগে। জীৱৰী বোৱাৰীকো পৰাপক্ষত চিপাহী চস্তুৰীৰ চকুৰ পৰা আবৰত বাখিব লাগিব। নামঘৰত সকলোবোৰ আলচ কৰিব তেওঁ দিহা পৰামৰ্শ দিলে।

বজাঘৰৰ বং বহুট আৰু প্ৰজাঘৰৰ খোজপতি ভয়, আশংকাৰ মাজেৰে সপ্তাহটো পাৰ হ'ল। আজি আৰেলি বজা মৃগয়াৰ পৰা ঘূৰি আহিয়েই ৰাজধানীলৈ যাত্রা কৰিব। খবৰটো শুনি সকলোৱে স্বাস্তিৰ নিশ্চাস পেলালে। সাধাৰণ পৰজাৰ বাবে বজা আকাশৰ জোন। ওছৰ চাপিবলৈ ভয় কৰে বৰং নিলগৰ পৰাই ভাল পাৰ, সেৱা এটি কৰিব। গাঁওবুঢ়াৰ মনটো কিবা এটা আশংকাত কপি আছে- 'নাও উঠোতে বুৰে, নামোতে বুৰে'। বজাৰ চফৰ শেষ দিনটোত কিবা বিপদ নঘটেতো? 'সকলোকে কুশলে বাখিবা প্ৰভু' বুলি তেওঁ ভগৱানৰ ওচৰত মিনতি জনালে।

গাঁওৰ মাজেৰে বজা উভতিল। লগত দুজনমান চস্তুৰী। হঠাৎ বৰ পুখুৰীৰ পাৰৰ ফলেফুলে জাতিস্কাৰ বাৰীখন দেখি তেওঁ খন্তেক ব'ল। পৰিপাটি বাৰীখনৰ পৰা দৃষ্টি বাগবি তাঁতশালত একান্তামনে ফু ল বাচি থকা কল্যাণীৰ মুখত স্থিৰ হ'ল। কোন এই অপৰাপা? মন্ত্ৰমুঞ্ছৰ দৰে বজা আগবাঢ়ি।

"সুন্দৰী কোন তুমি?" তাঁতত তলমূৰকৈ ফুল বচাত ব্যস্ত কল্যাণী চক খাই থিয় দিলে। "মই কল্যাণী। বৰ্তমান এই ঠাইতে আছো।"

যুৱতীৰ ভীতিহীন মুখ, স্পষ্ট উভতে বজাক আপ্তুত কৰিলে। যুৱতী তাৰমানে কেৱল কপেই নহয় ব্যক্তিত্বৰে অধিকাৰিণী। তেন্তে সৌন্দৰ্যৰ এই প্ৰতিমা এক অখ্যাত গাঁৱত কিয় থাকিব? ৰাজ কাৰেঙ্গত তেওঁৰ বাণী হৈ থকাহে উচিত। এই মনোভাৰ ব্যক্ত কৰাৰ লগে লগে যুৱতীৰ মুখ আৰঙ্গিম হ'ল ক্ৰোধত। কিন্তু বৃদ্ধিভূষণ বজাই তালৈ ভ্ৰক্ষেপ কৰিলেহে? কল্যাণীক কৰায়ত্ব কৰিবলৈ আগবাঢ়োতেই বজাৰ মনোভাৰ বুজি তেওঁ বিজুলীবেগেৰে সেই ঠাই পৰিত্যাগ কৰিলে। বায়ে হৰিণী খোদাৰ দৰে বজাইও তেওঁৰ পাছ ল'লে। দৌৰি দৌৰি

কৰৰী খোল খাই কল্যাণীৰ কেশদাম উন্মুক্ত হৈ পৰিল। এটা সময়ত তেওঁ থমকি বৈ ভৰিব গোৰোহাৰে ভূমিত জোৰেৰে আঘাত কৰিলে। সেই ঠাইতে এটা প্ৰকাণ গহুৰ সৃষ্টি হ'ল আৰু সেই গহুৰ মাজত তেওঁ অদৃশ্য হৈ পৰিল। থাপ মাৰি ধৰিব খোজাতে হাতত বৈ যোৱা যুৱতীৰ আজানুলমিত কেশৰ একাংশ চাই চাই হতভন্ধ হ'ল বজা আৰিমন্ত। গহুৰ মাজৰ পৰা ধৰিত হ'ল "মুৰ্খ। মোক নিচিনিলি? মানুহৰ কাপত মানুহৰ মাজত থাকি মই মানুহৰে কল্যাণ সাধিবলৈ আহিছিলো। মই কল্যাণী-কল্যাণময়ী।"

(গল্পৰ অন্তৰালৰ কাহিনী : বিষ্ণুথ জিলাৰ বৰঙাবাৰী অঞ্চলৰ কলংপুৰ মৌজাৰ কল্যাণী দেৱীৰ দেৱালয় অতি জাগ্রত। পুৰণিকালৰে পৰা ইয়াত বলি বিধানেৰে শক্তি পূজা চলি আহিছে। প্ৰবাদ আছে যে কল্যাণীদেৱীয়ে আৰিমন্ত বজাৰ পৰা বক্ষা পাবলৈ গোৰোহাৰে মাটিত এটা গহুৰ সৃষ্টি কৰি ভূগৰ্ভত অস্তৰ্ধাৰণ হৈছিল। দেৱীক ধৰিব খোজোতে তেওঁৰ কেশৰ কিছু অংশ বজাৰ হাতত বৈ গ'ল। বজাই দেৱীৰ মাহাত্ম্য বুজি সেই কেশ থাপনাত বাখি স্বৰ্গলংকাৰেৰে শোভিতা দেৱী মুৰ্তিৰে দেৱালয় প্ৰতিষ্ঠা কৰিলে। যি ঠাইত গহুৰ সৃষ্টি হ'ল মুৰ্তিৰে সেই ঠাইতো অনুৰূপ দেৱী মঠ সজাই পূজা আৰ্চনাৰ ব্যৱস্থা কৰিলে। কালক্ৰমত মানুহৰ মুখত পৰি গহুৰ গুছি গন্তব হ'ল। কুৰি শতিকাৰ আৰস্তামীতে ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ খহনীয়াত পূৰ্বৰ গন্তব হ'ল। তাৰে কিছু বিগ্রহ উদ্বাৰ কৰিব দিপৰা পুখুৰীৰ পাৰত মন্দিৰ স্থাপন কৰা হ'ল। কিলাই মৰা পুখুৰীৰ পাৰত থকা আনখন দেৱালয় লুটুতৰ পৰা বাছিল যদিও মানুহৰ কৰলৰ পৰা দেৱীমূৰ্তি সাৰি নগ'ল। গাঁৰ বৃদ্ধসকল মুখত শুনিছিলোয়ে দেৱীবিৰোধী কেইজনমান মানুহে বিগ্রহ ভাঙ্গি তাৰ সোণৰ অলংকাৰ সমূহ লুঠন কৰিলে। কিন্তু সেই সোণ ভোগ কৰিব নোৱাৰিলে। সোণাৰী, দুঃস্থিতিকাৰী তেজবমি হৈঠাইতে মৃত্যু হ'ল। দুজনমানৰ মগজুৰ বিকাৰ ঘটি মৃত্যুঃ ঘটিলে। প্ৰতিদিনে অসংখ্য লোকে দেৱালয় দৰ্শন কৰি পূজা আগবঢ়ায়। অতীজৰে পৰা ইয়াত শাৰদীয় দৃগ্গা পূজা অতি ধূমধামেৰে পালন কৰা হয়। দেৱীৰ বিষয়ে প্ৰচলিত জনশুভিৰ আধাৰতে এই কিথিত প্ৰচেষ্টা।)

৩৫৩

এমুষ্ঠি গল্ল

শ্রী অভিজিত দত্ত

সহকারী অধ্যাপক, ইংরাজী বিভাগ

বিবর্তন - - -

নমস্কার, মোক আপোনালোকে ভালদৰেই চিনি পায়। মই অহা বৰ বেছি দিন হোৱা নাই। এই ধৰক আজি পোন্ধৰ বছৰ মান আগৰ পৰা মই আপোনালোকৰ লগত আছো। প্ৰথম অৱস্থাত মোক বৰ গুৰুত্ব দিয়া নাছিল। কেতিয়াবা মাত্ৰ দৰকাৰ হলে মোক টোপনিৰ পৰা জগাই মোক ব্যৱহাৰ কৰিছিল। কাৰোবাক কিবা এটা বাৰ্তা প্ৰদান কৰাই আছিল মোৰ আৰু মোৰ সমগোত্ৰীয় সকলৰ প্ৰধান দায়িত্ব। মাজে মাজে সাপ এডাল দীঘল হোৱা খেল এখনো খেলিছিল মোক সাৰথি কৰি। বৰ একধৈয়ামী জীৱন আছিল আমাৰ সকলোৰে বাবে। আপোনালোকৰ জীৱন শৈলীত আমি জুলি পুৰি মৰিছিলো। কেনে বেদনাদায়ক আছিল আমাৰ জীৱনবোৰ। এবাৰ ভাবকচোন। আমাক আপোনালোকৰ ডিঙি, পকেট অথবা ককালত এৰাল লগাই থোৱা দিনবোৰত আমি মাত্ৰ এটা কথা ভাৰি সান্তোষ লাভ কৰিছিলো। প্ৰেমৰ পৰিসীমাৰ ভিতৰতেই আমাৰ ভাললগা দিনবোৰ আছিল মাথো। কাৰণ প্ৰেমত পৰা নৰ - নাৰীসকলৰ বাবেহে আমি অধিক আৱশ্যকীয় আছিলো।

পিছে আপোনালোকে আপোনালোকৰ ক্ষেত্ৰত কোৱাৰ দৰেই আমাৰো দিনবোৰ সমানে নাযায়। আজি দহবছৰ মান আগতে আমাৰ জন্মদাতাই আমাৰ দেহটোত মানে দেহৰ প্ৰক্ৰিয়াটোত বেছ সাল-সলনি ঘটিলৈ। আমি আপোনালোকক শুনোৱাৰ পৰা ফটো উঠোৱালৈ ডাৰৰ বাতৰি ডাৰে দিয়াৰ পৰা পৰা অৰ্থনৈতিক ক্ষেত্ৰৰ সমালোচনালৈ অথবা প্ৰেমৰ পৰা বিবাহলৈ আদি বিভিন্ন বিষয়ৰ ওপৰত আপোনালোকৰ পণ্ডিতালি জাহিৰ কৰালৈ আমি সহচৰ হৈ পৰিলো।

আৰু তেতিয়াই আৰম্ভ হল বিবৰ্তনৰ খেল।

আমি শক্তিশালী হলো। আপোনালোক অকলশৰীয়া হল। তেজ খোৱা বাদুলীটোতকৈও আমি ভয়াবহ হৈ পৰিলো। আপোনালোকৰ সম্পর্ক, সৃষ্টিশীলতা, প্ৰাকৃতিক আৱেগ কথাবোৰ ফুটুকাৰ ফেন হল।

আজি আমি আপোনালোকৰ আগত কৃতজ্ঞ। আপোনালোকৰ সতি - সন্ততি, বন্ধু বৰ্গ অথবা আঞ্চলিক - কুটুম্বৰ আগত আমাৰ স্থান আপোনালোকে নিৰ্ধাৰণ কৰিলে। গল্প - কবিতা বা উপন্যাস লিখিবলৈ আমি আহিলা হলো। আপোনালোকৰ হৃদয়ত কথা আমাৰ দেহত প্ৰোথিত হল।

আপোনালোক সকলোলৈকে আমি কৃতজ্ঞতা প্ৰকাশ কৰিলো। যদি ঈশ্বৰ সুপ্ৰসন্ন হৈ থাকে আমি অচিৰেই আপোনাসৱক সম্পূৰ্ণ বাপে ধৰ্ম কৰাৰ আশাৰে আজিলৈ এই আত্মকথা সামৰণি মাৰি আন কৰ্ত লিপ্ত হৰলৈ আগবঢ়িলো।

পুনৰ নমস্কাৰ

মোক আপোনালোকে ভালদৰেই চিনি পায়।

যদি এতিয়াও চিনিবলৈ অসুবিধা হৈছে, আপোনালোক আপোনালোকৰ হাতৰ মুঠিলৈ চাওক। মোৰ সমগোত্ৰীয় এজন নিশ্চয় এতিয়াও আপোনালোকৰ সেৱাত অহৰ্নিশে কৰ্মৰত হৈ আছে।

হয়, ঠিক ধৰিছে।

মই আপোনাৰ মৰাইল ফোনটো।

সাধু এটাৰ দুখ -

সাধু এটাই বাটটোৰে ইফালে সিফালে ঘূৰি আছিল। আজিকালি তাৰ গুৰুত্ব নোহোৱা হল। সিহতবোৰে দিনটো সেইসোপা চায়েই বহি থাকে। ঘৰৰ ডাঙৰসোপাৰো সময়ৰ অভাৱ। তাক মানে সাধুটোক এৰাৰ যদি ডাঙৰ কেইটাই সাৱটি ল'লেহেতেন ! পিতকলি কেইটাইও তাক আদৰ কৰিলেহেতেন

। ইতিমধ্যে তার লগু বহু সাধুকথাই অনিদ্রা - অনাহাবত প্রাণ ত্যাগ করিছে । এসময়ত সি বেছ জনপ্রিয় আছিল বুলিহে সি তার গৌরবময় অতীতৰ স্মৃতি বোমস্থন কৰি কোনোমতে জীয়াই আছে । সময় তেতিয়া সন্ধিয়া । সাধুটোৱে চুচুক - চামাককৈ এবৰত সোমাল । আইতাই তেতিয়া অকলে জিলিকি থকাবাকচ এটালৈ একেথৰে চাই আছে । সাধুটোৱে বাকচটোলৈ এবাৰ চাইয়োই বৃদ্ধাব জিভাত অৱস্থান কৰিলে ।

বাসন্তী বৰুৱাই হঠাতে কি হ'ল জানো ? তেওঁৰ যাঠি বছৰমান আগলৈ হঠাত মনত পৰি গ'ল । এনেহেতেন জহকালি তেওঁক আইতাকে সাধু শুনাইছিল । চোতালত পাটি এখন পাৰি জোনাকৰ পোহৰত জিলমিল কৰি থকা জোনাকী পৰুৱাৰ খেলখন চাই বাসন্তীয়ে সাধু শুনিছিল । তেওঁ আদ্বিৰ কোঠালৈ জুমি চালে ।

এখোজ - দুখোজকৈ তেওঁ আগবাঢ়িল । নাতিনীয়েকক এটা সাধু শুনাবলৈ বৰ মন গ'ল তেওঁৰ ।

বাসন্তী বৰুৱাই লাহেকে বন্ধ দুৰাবখনত এটা টোকৰ

মাৰিলে ।

অপৰ্ণাই জীয়েকক বাইমচ শিকাই আছিল । তাই হাতৰ ঘড়ীটোলৈ চাই আছে । আৰু আধা ঘন্টা মান পিছতেই অৰ্ণৰ আজৰি হব । মানুহজনে চাকৰিব আজি তাগিদাত ডিঙগড়ত আৰু বৰ্তমানৰ স্বামী অৰ্ণৰৰ ৰোমান্টিক স্বভাৱৰ একো ইনডেড়ি হোৱা নাই । এতিয়াও সি সেই একে স্বভাৱৰ অৰ্ণৰ সিয়েই প্ৰস্তাৱটোদিছিল । ডিঙগড় পোৱাৰ পিছত সি তাইৰ সতে নিশা আঠ বজাত অন লাইন ছাটিং কৰিব । যেনেদৰে সিহতে বিয়াৰ আগতে কৰিছিল । অপৰ্ণাই প্ৰথমতে তাৰ আগত না কৰিছিল যদিও এই সময়ত তাইৰো এটা প্ৰল ইচ্ছা জাগিছে অৰ্ণৰৰ সতে ছাটিং কৰাৰ ।

সেই সময়ত দুৱাৰৰ টোকৰটো শুনি দুৱাৰ খুলিলে ।

অপৰ্ণা, আদ্বিয়ে কি কৰিছে ? বাসন্তীয়ে বোৱাৰীয়েকক

সুধিলে ।

নাই মা । পঢ়াৰ নামত ধিতিঙালি খালি তাইব । হাঁহি
এটা মাৰি অপৰ্ণাই কলে ।

দিয়া, তুমি অলপ জিৰণি লোৱা । এনেও কলেজৰ পৰা
আহিয়েই আৰু বজাৰ কৰি তুমি চাগে ভাগৰি পৰিছা ।

অপৰ্ণাই আকো এটা হাঁহি মাৰি আদ্বিক আইতাকক
গতালে । লাহেকৈ দুৱাৰখনৰ খিলিগাই তাই ঘড়ীটোলে
চালে ।

বাসন্তী বৰুৱাই আদ্বিক লৈ বাবাণ্ডাত বহিল । তাইক
কোলাত উঠাই লৈ তাইব মূৰৰ চুলিৰ মাজেৰে বোলাই বাসন্তীয়ে
সুধিলে,

আদ্বি, সাধু এটা শুনিবা ?

আদ্বিৰ মুখখন উজলি উঠিলে ।

কোৱা আইতা ।

.....

হত্যাকাৰী ---

সি চকু পানী টুকি আছে । মৃতদেহটোৰ কাষত অলপ
তেজৰ চেকুৰা । তাৰ মনত পৰিছে হত্যাকাণ্ডটোৰ আগত সি
কৰা লৰা - চপৰাখিনি । আহ, কিমান যে দৌৰাদৌৰি কৰিছিল
সি । সি পিছে পিছে । হাতত তাৰ উদ্যত মাৰণাস্ত । এবাৰ,
দুৰাৰ, তিনিবাৰ -- আৰু শেষত তাৰ ব্ৰহ্মতালুত তাৰ প্ৰচণ্ড
কোৱ । সি তথাপি লৱিৰি আছিল । তাৰ জানো কি হৈছিল ?
পুনৰ আন এটা কোৱ মাৰিছিল । দিতীয়টো কোৱে তাৰ গতি
সৰ্ক কৰিছিল ।

এতিয়া সি চিৎভোলোঙ্গ খাই পৰি আছে ।

সি কথাটো ভাৰি চাবলৈ চেষ্টা কৰিলে । সি আহিছিল
কেনেদৰে ? তাকেই লক্ষ্য কৰি তাৰ আয়োজনটো চলিছিল ।
আন কোনোবাও তাৰ চিকাৰ হৈছিল নে ? তাৰ কোনোবা
লগবীয়া বা আঞ্চলীয়ই এই হত্যাকাণ্ডটো প্ৰত্যক্ষ কৰিছে নেকি ?
সিহতে যদি প্ৰতিশোধ লবলৈ ঠিক কৰিছে সি অকলে কি কৰিব
? নে সি পুলিচ বাহিনীৰ সহায় লোৱাটো উচিত হব ?

হত্যাকাণ্ড সংঘটিত কৰি সি ঠিবেৰে থাকিব পৰা নাই ।

পুলিচ সোপাক জনালে তাৰ যে সমস্যা হব, সেইয়াও সি অনুভৱ
কৰিছে । কি কৰো, কি নকৰো ভাৰ এটি লৈ সি মৃতদেহটো
কাষতেই বাগৰ দিবলৈ বুলি ওলাল ।

নাই, একেবাৰে শুব নোৱাৰি মৃতদেহটোৰ কাষত ।
তাৰ নিঃসাৰ দেহটোৰ মেল খোৱা চকুজুৰিয়ে তালৈ ট ট কৈ

চাই আছে ।

এনে এটা পৰিবেশত কোনো মানুহেই টোপনি মাৰিব
নোৱাৰে ।

লাহে লাহে পোহৰ হ'ল । সি কথাটো অলপ বুদ্ধি কৰি
ডিউটিত থকা চিপাহীটোক জনাবলৈ ঠিক কৰিলে ।

“চাৰ, বডি এটা পৰি আছে ইয়াত । চাওকচোন এবাৰ ।
কোনোবা মাৰি হৈ গ'ল ?” কথাখিনি কওতে মুখত সি প্ৰশ্নবোধক
চিন এটা সৃষ্টি কৰিলে ।

চন্দ্ৰীয়ে মূৰটো দাঙি চাই একো নেদেখিলে । সি তাক
সুধিলে,

“ক'ত বডি ?”

সি হেহেনেহো কৰি তাৰ নেজডালত ধৰি তাৰ দেহটো
তাক দেখুৱালে । চন্দ্ৰীজনে বিষাদৰ হাঁহি এটি মাৰি আতৰি গ'ল ।

সি মনতে ভাৰিলে,

“ইয়াৰ মূৰৰ বিকৃতি ঘাটা বুলি কিমান কলো চাৰক ।
চাঙ্গা, পাট্টাই নিদিয়ে ।”

কাৰাগাৰৰ আঠ নম্বৰ চেলৰ কয়দীটোৱে মৰা নিগনিটো
হাতেৰে ধৰি থাকি চন্দ্ৰীটো যোৱাৰ ফালে চাই থাকিল ।

স্বত্তিৰ ভাৰ এটাই তাৰ মনত ক্ৰিয়া কৰিলে ।

হওক তেওঁ । এইবাৰলৈ সি সাৰিল ।

বাসন্তীয়ে কমলা কুঁৰৰীৰ সাধুটো কৰলৈ আৰন্ত কৰিলে ।
কমলা কুঁৰৰীৰ সাধু শুনি আদ্বিয়ে মনোযোগেৰে শুনি থাকিল ।

বাসন্তী বৰুৱাৰ মন-প্ৰাণ ভৰি পৰিল ।

হঠাতে আদ্বি আইতাকৰ কোলাৰ পৰা জপিয়াই নামিল ।
তাই আইতাকক কলে,

“তোমাক মই বেয়া পাইছো । টিভিত কাৰ্টুন আছিল
নটাত । দৰেমেন । মই মিচ কৰিলো ।”

আইতাকক তাইব ‘কাট্ৰি’ এটা দি তাই দুপদুপাই ভিতৰলৈ
লৰ মাৰিলে ।

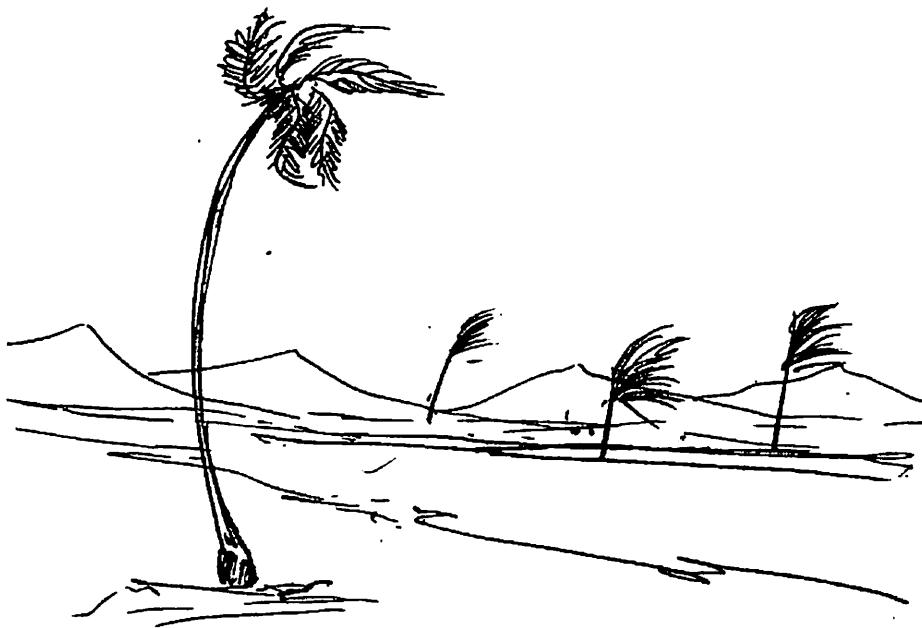
ইমানপৰে বাসন্তী বৰুৱাৰ জিভাত স্থিতি লৈ থকা সাধুটো
বিষাদ বদনে নামি আহিল ।

তাৰ চকুদুটা খচখচাই উঠিল ।

বাসন্তী বৰুৱাৰ মনটোও সেমেকি উঠিল । কিবা এক
দুখ তেওঁ জাৰি - জোকাৰি আধাপতা উপন্যাসখন পঢ়িবলৈ
নিজৰ কোঠালৈ আগবাঢ়িল ।

ধূমুহা

নিজে ঘোপমৰা এক অবিস্মৰণীয় এটি দিনৰ ঘটনা। যাৰ তুলনা দিয়া সাধ্য নাই, সচাই কি কৰণ দৃশ্য দেখিলে গা - নোম ডাল - ডালকৈ শিয়াৰি উঠে। মানুহৰ জীৱনটো যে ইমান পশুৰ দৰে থাকিব লগাত পৰে। ই ভাগ্যৰ লিখন নে কৰ্মৰ ফল তাক কোনেও সঠিক কৈ কোৱা টান। ভাগ্যৰ চাকনৈয়াই কাক, ক'ত উঠাই লৈ যাব ধাৰণা কৰিব নোৱাৰি। কৰিম বুলি কৰিবলৈ লোৱা কামবিলাকেও নহয় নকৰো বুলি ভাবি থকা কাম বিলাক কৰিব লগাত পৰে তেনে এটি দারণ দৃশ্যই এদিন মোৰ হৃদয়ত খুন্দা মাৰি দুচকু অশুবে উপচি পৰিল। মই ভাবিলো যে ভগৱানো যে ইমান নিষ্ঠুৰ। এটি নিষ্পাপ শিশুক ইমান জীয়াতু যান্ত্ৰনা ভুগাইছে? কিয় বাক আজি এনে কষ্ট থাইছে কি পাপৰ ফলত ইমান দুখ পাইছে মই নিজকে নিজে গভীৰ চিন্তাত পেলালো? এক পলকত ভাবিলো এইবিলাকে নেদেখা দীঘৰৰে ছলনা। আকৌ এবাৰলৈ চিন্তা কৰি চালো আমিও তাৰ দৰেই মানুহ তাৰ ঠাইত মই থকা হলেতো মোৰও তেনেদৰে থাবিয়লগীয়া হ'লহেতেন। বাক যি কি নহওঁক এইদৰে ভাবি

শ্রীমতী দিপান্দীতা চাংমাই
স্বাতকোত্তৰ প্রথম ষাণ্মাষিক

থাকোতে হঠ্যাং গোটেই গাতো ফটা -
চিতা কাপোৰ ঢাক থাই ঘামে - জামে
তিতি থকা শৰীৰটো, মোৰ কাষতে
আহি অৱস্থিত হৈ মোৰ ওচৰতে পৰি
থকা কাৰ্টুনৰ ফটা - চিতা কাগজ আৰু
নানা ধৰণৰ পেলনীয়া পুৰণি বিক্ৰি
কৰিব পৰা বস্তু বিলাক বুটলি আছে ইমান
সুন্দৰ নি পুটল সু-স্বাস্থ্যৰ শৰীৰৰ
শিশুটিক দেখি মোৰ পুটো লাগিল।
মই ব'ব নোৱাৰি ওচৰলৈ মাতিলো।
তাৰ নাম বিতুল শইকীয়া, বয়স

অনুমানিক বাৰ - তেৰ বছৰ মান হব। মই মতা শুনি সি মোৰ
ওচৰলৈ আহি সুধিলে আপুনি মোক মাতিছে নেকি? তেতিয়া
মাত্ৰ মূৰ দুপীয়াই মাতিলো। মই লৰাটি দেখি মোৰ হৃদয়খন
ফাটি যাওঁ যেন লাগিল, ইমান সুন্দৰ দেহাৰ গঠনৰ লগতে তাৰ
কষ্টস্বৰ। কিয় আজি সি ইমান টেকটেকীয়া ব'দত এনেকুৱা
লেটেৰা বস্তু বুটলি বিক্ৰী কৰিব লগীয়াত পৰিছে। কি কষ্টত
পৰি এনেকুৱা হ'ল নানাকথাৰে মোৰ মনটো অস্থিৰ কৰি তুলিলে
। মই মতাত সি মোৰ ওচৰলৈ আহি কলে 'কওকচোন আপুনি
মোক কিয় মাতিলে? মই প্ৰথমে তাৰ নামটো সুধিলত সুন্দৰ
ভাৱে নমস্কাৰ জনাই মোক ক'লে বিতুল শইকীয়া, মই আচৰিত
হলো ইমান লেটেৰা কুঢ়চিত ধৰণৰ সাজ - পাৰ ভিতৰত ইমান
ধূনীয়া নশ্ৰ ব্যৱহাৰ হৃদয়খন লুকাই আছে' তাৰ পিছত মই তাৰ
ঘৰ ক'ত, ঘৰত কোন কোন আছে? কি কাৰণে এনে পৰিস্থিতিত
পৰিলে, সকলো বিলাক তাক একষাৰে সুধিলো। তেতিয়া সি
মোক উন্তৰ দিলে আপুনিনো মোৰ বিষয়ে ইমানখিনি জানি কি
কৰিব? দিনৰ দিনটো মোৰ এই নগৰতে ঘৰ বুলি ধৰক বাতি

খন্তেক জিরণীৰ বাবে এটি তৰা দেখা ঘৰ আছে, তাতেই মই, মাঁ আৰু মোৰ কণমাণি ভণ্টি এজনীৰে লগত থাকো। ফৰকাল আকাশত তৰা দেখিলে গভীৰ নিদ্রা যাওঁ, যেতিয়াই মেঘৰ দেৰেকণি দেখো এথুপ পাতি এচুকত বহি থাকো। লৰাজনৰ কথাবিলাক কৈ যাওঁতে বগা মুখ খন যেন সেন্দুৰ ঘহাঁৰ দৰে বঙা হৈ পৰিল। মোৰো বৰ দুখ লাগিল তথাপি তাৰ আগত ভাগি নপৰি পুনৰ সুধিলো তোমাৰ দেউতাৰা নাথাকে নেকি ? আৰু পৰিয়ালত কোনো নাই নেকি ? দেউতাকৰ কথা সোধা মাত্ৰকে তাৰ দুচকুৰে দুধাৰি চকুলো বৈ আহিল আৰু ঠোকা-ঠুকি মাত্ৰে ক'লৈ - নাই দেউতা চকুৱা আজি এবছৰ হ'ল আৰু খুড়া - বৰদেউতা সকলো আছে, তাৰ কথাবিলাক শুনি মোৰওঁ হৃদয়খন ভাঙি গ'ল তথাপি নিজক ধৈৰ্য ধৰি কলো, তোমাৰ ঘৰৰ পৰিয়ালত যদি খুড়াহত আছেতুমি কিয় এনেবোৰ কাম কৰিব লগত পৰিল ?

হৰনিয়াহ কাঢ়ি লৰাটোৱে কলে আমাক খুড়াহতে ঘৰৰ পৰা উলিয়াই পঠিয়ালে কি কম আমাৰ ভাগ্যত ভগৱানে এনেকৈ জীয়াই থাকিবলৈ লিখি পঠিয়াছে। আমি বহুত সুখেৰে জীৱন যাপন কৰিছিলো আমাৰ দেউতাই চৰকাৰী অফিচত চাকৰি কৰিছিল, কোনো দিনেই কোনো বস্তুৰ আমাক অভাৱত পৰিবলৈ দিয়া নাছিল। আমাক সদায় স্কুললৈ অনা - নিয়া কৰিছিল। এটা সুন্দৰ পৰিয়াল আছিল। কিন্তু কি কৰিব হঠাৎ অহা ধূমুহা জাকে ভাঙি নিয়াৰ দৰে আমাৰ ঘৰ খন ভাঙি পেলালে ।

বহাগ বিহুৰ এক সপ্তাহ মানৰ আগৰ ঘটনা আমাৰ দেউতাই আনন্দিনাৰ দৰে সেইদিনাও সন্ধ্যা ঘৰলৈ আহিব বুলি উভতি নাহিল, আমাৰ কাৰোৰে টোপনি নাহিল কোনো দিনেই, কৰি বাতিটো পাৰ কৰি দিলো। বাতিপুৱা আমি দেউতাক বিচাৰি কলে ।

এনেদৰে আমি ওলাই যাব খোজতে আমাৰ আলিবাটোৰে যোৱা বৰদেউতা সম্পৰ্কীয় মানুহজনে আমাৰ

কলে 'দীঘলী পুলৰ' দাতিতে মানুহ এজনক কিবা গাড়ীৰে খুন্দিয়াই মাৰি হৈ গ'ল। কথায়াৰ শুনামাত্ৰকে আমাৰ বুকুখন চিৰিং কৰি গ'ল মায়ে আমাক টানি - আজুৰি তালৈ লৈ গ'ল। দেউতাই কাম কৰিবলৈ সেইফালেই যায়। আমি গৈ পোৱাৰ আগতে তাত বহুতো মানুহ গোট খাই আছিল। আমি গৈ দেখো যে সচাঁকৈ সেয়া অন্য কোনো নাছিল, আমাৰ দেউতাই আছিল।

দেউতাৰ মৰা দেহটো দেখি মায়ে কান্দি - কান্দি বাড়লি হৈ পৰিল মই অস্থিৰ হৈ পৰিলো তাত বহুতু মানুহে মাক মোক বুজালে সেই সময়তে ওচৰ থানাৰ পুলিচ আহি দেউতাৰ মৰা শৰটো লৈ গ'ল আমাৰ স্থানীয় মানুহে আমাক ঘৰলৈ লৈ আহিল আৰু দিনৰ প্ৰায় ২ মান বজাত পুলিচে আহি দেউতাৰ শৰ টো হৈ গলহি। স্থানীয় বাইজ আৰু পৰিয়ালে চিতা জুলাই। গোটেই পৰিয়াল লগ - লাগি মৰা সৎ কাৰওঁ কৰিলে ।

কিন্তু অতি দুখৰ কথা হ'ল দেউতাৰ মৰা দিনৰ পৰাই মায়েওঁ মাত কথা লগতে একো লৰচৰ কৰিব নোৱাৰো হ'ল। আমি এইদৰে খুড়া, বৰদেউতাহতঁ লগত তিনি মাহ থকা পিছত আমাক সদায় খুৱাই থাকিব নোৱাৰা বুলি কৈ আমাক ঘৰ মাটি কাঢ়ি আমাক খেদাই দিলে সেই দিনাৰ পৰাই মই এনেকৈ য'তে - ত'তে কাম বন কৰো, পেলনীয়া বস্তু বিলাক বুটলি বিক্রী কৰি মাক দৰৰ পাতি আৰু ভণ্টিক পোহ- পাল দি আছো। মোক দেউতাই কোনো দিনেই চোৰ নকৰিবলৈ আৰু মিছ নকৰাকে এষাজ ভাত কষ্টৰে খাই আছো ।

এয়াই হৈছে মোৰ কপালৰ লিখন। মোৰ সমগ্ৰীয়া বিলাকক স্কুল যোৱা দেখিলে মোৰো যাবৰ মন যায়। কিন্তু কি কৰিম কোনো মোৰ মাক ভণ্টিক চাৰ। সকলোবিলাক নিৰৱ সহ্য কৰি মাত্ৰ দীশ্বৰক প্ৰাৰ্থনা কৰো যি ব্যক্তিয়ে আমাৰ দেউতাক গাড়ীৰে মাৰি আমাক অনাথ কৰি আজি আমাক কষ্ট দিছে। তেওঁৰো যাতে ইশ্বৰে ক্ষতি কৰে ।

লৰাজনৰ কথাবিলাক শুনি সচাঁকৈ মোৰ খুব দুখ লাগিল। সচাঁই মানুহৰ জীৱনটো এজাক ধূমুহাৰ দৰে ।

প্রাগজ্যোতিষীয়া ♦ ৪৭ তম সংখ্যা

PRAGJYOTISHIYA ♦ 47TH ISSUE

অনুভব কষণ

প্রাগজ্যোতিষ কলেজ

এক আশুতোষ গবি
অরসবপ্রাপ্ত অধ্যাপক, বাংলা বিভাগ

জ্ঞান-বিজ্ঞান বিকীর্ণ-জ্যোতিকন্মোষ বিগত শতাব্দীর মধ্যভাগৰ পৰাই, কামাখ্যা তীর্থৰ
পাদদেশৰ অন্তিম পৰ্যায়ে আসীম উচ্চশাস্ত্ৰে যত্নপৰ।

পাদদেশৰ অন্তিম পৰ্যায়ে আসীম উচ্চশাস্ত্ৰে যত্নপৰ।

নীলা-নীলা পাহাড়-পথাৰ-ঘেৰা অসমৰ এখন ঐতিহ্যমণ্ডিত কলেজ প্রাগজ্যোতিষ।

জয়-জয়তে, প্রাগজ্যোতিষ কলেজখন ১৯৫৪ চনত প্রতিষ্ঠিত হয়। গুৱাহাটীৰ বিশিষ্ট
শিক্ষানুষ্ঠানী আৰু শিক্ষাবিদ্যাৰ্য পশ্চিম গুৱাহাটী এই কলেজ খনৰ উদ্যোগ। ডাক্তাৰ সুৰেন

শৰ্মা, দেবেন্দ্ৰনাথ শৰ্মা প্ৰমুখ ব্যক্তিসমূহ হ'ল এয়া সত্য উদ্দেশ্য সাধনৰ পথিকৃৎ।

শৰ্মা, দেবেন্দ্ৰনাথ শৰ্মা মহোদয় এই কলেজখনৰ প্রতিষ্ঠাতা অধ্যক্ষ। অধ্যক্ষ হিচাবে
পাণ্ডিত তীর্থনাথ শৰ্মা মহোদয় এই কলেজখনৰ প্রতিষ্ঠাতা অধ্যক্ষ। তেওঁ মাত্ৰভাৱা অসমীয়াৰ
তেওঁৰ অসাধাৰণ পাণ্ডিত্য আৰু ব্যক্তিত্ব তুলনা কৰিব নোৱাৰিব।

বাহিরে ইংৰাজি, সংস্কৃত, হিন্দী আৰু বঙালীত পাৰদশী আছিলে।

তেতিয়াৰ ৰাজনীতি শৰ্মাদেৱক প্রলুব্ধ কৰিব পৰা নাই। কেন্দ্ৰত এম.পি. হ'বৰ আহ্বান তেওঁ প্ৰত্যাহ্বান কৰিছিলে অৱলীলা ক্ৰমত। অসমত শিক্ষাবিস্তাৰ আৰু শিক্ষাদান কাৰ্যত তেওঁ বিশেষকৈ ব্ৰতী হৈছিলে।

অধ্যক্ষ শৰ্মাদেৱৰ সময়ছোৱাত যিবিলাক স্বনামধন্য ব্যক্তি কলেজত অধ্যাপক হিচাবে নিযুক্ত হৈছিলে তেওঁলোকৰ ভিতৰত সৰ্বশ্ৰী বীৰেণ বৰদলৈ (ইংৰাজী), ভগৱান চন্দ্ৰ লহকৰ (বাণিজ্য), ভবানন্দ ডেকা(অৰ্থনীতি), গদাধৰ দেবশৰ্মা, ডঃ কিৰণচন্দ্ৰ শৰ্মা, সুশীল শৰ্মা (উপৰোক্ত তিনিজন অসমীয়া বিভাগৰ), ভূপেন সিং (ভূ-তত্ত্ব বিভাগ)।

ইয়াতে উল্লেখ কৰিব পাৰি ভগৱান চন্দ্ৰ লহকৰ দেৱ পিছত গুৱাহাটী কৰ্মাচ কলেজৰ প্ৰতিষ্ঠাতা অধ্যক্ষ হৈছিলে। আৰু অধ্যাপক ভবানন্দ ডেকাদেবেও কেন্দ্ৰিয় সৰকাৰ আহ্বানত অৰ্থনৈতিক যোজনা কমিচন্ত কেইবাৰ বছৰ সফলতাৰ সৈতে (লিয়নত) কাম কৰি আহিছে। প্ৰাগজ্যোতিষ কলেজত আৰম্ভণিৰ পৰাহে - আৰ্টছ, চায়েন্স আৰু কৰ্মাচ বিভাগ খুলা হৈছিল। ক্ৰমাং সকলো শাখাত স ন্যানিক বিষয়টো (Hons) খুলা হৈছিল। অৱশ্যেই লাহে লাহে।

কলেজখনত আৰম্ভনিৰ পৰাহে সাঞ্চ বিভাগ খুলা হয়। কাৰণ, মালিগাওঁৰ এন. এফ. ৰেলৰ পৰা ভালেমান কৰ্মী শিক্ষা লাভ কৰিবৰ বাবে প্ৰাগজ্যোতিষ সাঞ্চ-কলেজত ভৰ্তি” হয়। তেওঁলোকৰ অফিচ ছুটিৰ পাছতহে সন্ধ্যা ৫ টাৰ পৰাই ক্লাচত সোমাৰ পাৰিছিল।

মই প্ৰাগজ্যোতিষ কলেজৰ বঙালী বিভাগত অধ্যাপনা কৰিবৰ বাবে যোগদান কৰিছিলোঁ ১৪ জুলাই ১৯৬১ চনত।

মোৰ ইন্টাৰভিউ লৈছিল অধ্যক্ষ তীর্থনাথ শৰ্মাদেৱে। তেওঁ বাংলাত ক'লে, ‘আপনি অসমত নতুনকৈ আহিসে?’

বাৰ্থাৰীতি উত্তৰ দিলোঁ, ‘হ্যাঁ, স্যাৰ’, ইয়াৰ পিচত তেওঁ ক'লে, ইয়াতে থাকিবলৈ হ'লৈ অসমৰ তাৰুল খোৱাটো অভ্যাস কৰিব লাগিব। তেওঁৰ ট্ৰেৰুলত তাৰুল আছিল। তেওঁ মোক দিলে। তাৰুলটো খোৱাৰ লগে লগে মূৰৰ বিষ আৰম্ভ হৈ গ'ল। তেওঁ বুজি পালে আৰু লগে লগে প্ৰতিকাৰ স্বৰূপ ট্ৰেৰুলত বখা বাটিৰ পৰা অলপ চেনী লৈ মোক খাবলৈ দিলে।

আচৰিত কথা লাহেকৈ তামোলৰ বিষ নাইকিয়া হৈ গ'ল। এইবাৰ প্ৰশ্ন নহয়, উপদেশ, ‘কলেজৰ যি কোনো অনুষ্ঠানত ইংৰাজীত ভাষন দিব লাগিব।’

এয়া সময়ত, অসমীয়া অনার্টৰ চিলেবাচ - ‘ৰবীন্দ্ৰনাথ আছিল। তেতিয়া মই এই ক্লাচটো লৈছিলো। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীবিলাক মোক ‘অসমীয়াত’ ৰবীন্দ্ৰনাথ শিকাবলৈ অনুৰোধ কৰিলে। মই সুধী হ'লৈ। কাৰণ, ইয়াৰ ফলত সোনকালে মোৰ ‘অসমীয়া’টো শিকা হ'ল।

কলেজৰ যিকোনো ফাঁচনত ওজা পালি, বৰগীতি, বিহুগীতি আৰু অসমৰ লোকগীতি মই খুব আগছেৰে শুনিছিলো মন্ত্ৰমুঞ্চৰ নিচিনা। তিনি দশকৰও বেছি দিন মই অসমত থাকিছিলো। তাৰ একমাত্ৰ কাৰণ হ'ল - অসমখনক, অসমৰ মানুহজনক আৰু অসমৰ সাংস্কৃতিক - অন্তৰৰ পৰা মই খুব ভাল পাইছিলো।

পাহৰিব নোৱাৰো দীপালি বৰঠাকুৰ, ড০ ভূপেন হাজৰিকা আৰু জয়ন্ত হাজৰিকা আদিক। তেওঁলোকে অসমৰ সঙ্গীত মাতৰ উজ্জ্বল তাৰকা। দৃষ্টা আৰু শ্ৰষ্টা হোমেন বৰগোঁহাই দেৱকণ মনত পৰে। মই এহেজাৰ মাটিল দূৰৰ পৰা বিহুগীত গুণগুণাই থাকো -

“অতিকৈ চেনেহৰ মুগাবে মহৰা
অতিকৈ চেনেহৰ মাকোঁ
তাতকৈ চেনেহৰ ব'হাগৰ বিহুটি
নেপাটি কেনেকৈ থাকোঁ।”

মোৰ জীৱনৰ অনুসন্ধানত মহাবিদ্যালয়খন

শ্রী শিখাশ্রী দেৱী মেধি
প্রাক্তন ছাত্রী

মোৰ জন্মস্থানৰ প্রতি মোৰ মোহ বছত, য'ত মোৰ মৰমৰ বিদ্যালয়খনৰো অৱস্থিতি মোৰ ঘৰৰ নিচে ওচৰত পঢ়া বিদ্যালয়তে শিক্ষা, প্রতিভা আৰু বৌদ্ধিক বিকাশ হয়।

মই চাগে তেতিয়া অষ্টম শ্ৰেণীত পঢ়ে। যেতিয়া মহাবিদ্যালয়ৰ চৌহদত কেৰাটি প্ৰশিক্ষণ লওঁ। মেট্ৰিক পাছ নকৰাকৈ মোৰ প্ৰৱেশ প্ৰাগজ্যোতিষ মহাবিদ্যালয়ত। মহাবিদ্যালয়ৰ হলত যেতিয়া দুৱাৰ বন্ধ পাওঁ তেতিয়া মতে'কা বা দুখু'কাক বিচাৰী চাবিৰে হল খুলি প্ৰশিক্ষণ আৰু অনুশিলন কৰো। পুখুৰীৰ পাৰ খেজুৰী জোপা আৰু শেৱালী জোপাৰ ওচৰত নিজক পায় আনন্দ পাওঁ। এনেদৰে উমলি-যামলি মেট্ৰিক পাছ কৰি মহাবিদ্যালয়খনত পঢ়াৰ মানস পূৰ্ণ কৰো নাম ভৰ্তি কৰি। তেতিয়া মহাবিদ্যালয়ৰ পৰিৱেশ কি সুন্দৰ প্ৰাক্তিক সৌন্দৰ্যয়ে সুকিয়া। এতিয়া থকা হোষ্টেল বা কেন্টিন নাছিল, তাত থকা পিতনিটোৰ ফুলবোৰে আৰু নানাধৰণৰ চৰাই-চিৰিকটীয়ে মেটেকাৰ ওচৰত উৰি ফুৰি মন মোহিত কৰিছিল।

মই প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ত পঢ়েতো ১৯৮৮ চনত বানপানী হৈছিল আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ চৌহদৰ সীমাৰ বেৰখন ভাণ্ডি গৈছিল আৰু ৰাতি হেৱা বাবে আমাৰ বৰ কষ্ট হৈছিল। পানীৰ হেচা বাঢ়ি যোৱাত ঘৰৰ দুৱাৰ পৰ্যন্ত খুলিব পৰা নাচিল, মই সৰু বাবে মোক কোলাত দাঙি উদ্বাৰ কৰিছিল। সেইবাৰ বানপানীৰ বৰ্প ভয়ংকৰ আছিল। আমি ঘৰ এৰি কেইদিনমানৰ বাবে গুচি গৈছিলো আৰু বহুতে মহাবিদ্যালয়ত আছিল। মহাবিদ্যালয়ৰ সীমাৰ বেৰখন হওঁতে বহু দিন লাগিছিল। দুটা পুখুৰীৰ মাজৰ পথচোৱা কিয়ে সুন্দৰ লাগে। আগতে মহাবিদ্যালয়ৰ নিৰ্বাচনৰ পাছত লেতেৰা হলে আমি স্বইচ্ছাত চাফা কৰিছিলো। এই ক্ষেত্ৰত বলেন চাৰ, ৰঞ্জিত চাৰ সকলোৱে বহু উৎসাহ দিছিল। সুচিত্রা বাইদেউ যে কিমান মৰমীয়াল আছিল এতিয়াও মনত পৰে।

আমাৰ শিক্ষা গুৰু সকলে প্ৰতিজন ছাত্র-ছাত্রীক নিজৰ সন্তানৰ দৰেই মৰম আৰু শাসন কৰিছিল। মই কলেজ সপ্তাহ

খুৰ ভাল পাইছিলো কাৰণ মই খেলা ছোৱালী। মোৰ বাবে যেন সেইদিন কেইটা বৰ ব্যস্ততাৰ আছিল, প্ৰতিবছৰে ডৰাত চেম্পিয়ন হওঁ তাৰোপৰি পাঞ্জা, কেৰাটি, বেডমিন্টন, ভলিবল, হেন্ডবল, কাৰাডি সকলোতে বিজয়ী হও। মোৰ হেচাতে পোনা পথমবাৰ মহিলা ক্ৰিকেট হৈছিল। মোৰ বন্ধু-বান্ধীৰীয়ে কৰা সাংস্কৃতিক কৰ্মবোৰ চাৰ সময়ে নাপাও কিন্তু ভেশচন চোৱাৰ বাবে যে বৈ থাকো, কি যে ভাল লাগে আমাৰ লগৰ কোনোৰা ভিক্ষাৰী আৰু চন্দনা শৰ্পা এজনী ঝীঞ্চান কইনা হৈছিল কিমান যে সুন্দৰ দেখাইছিল যেন সৰগৰ পৰী। বহু সুন্দৰকৈ অতিবাহিত হৈ মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ, মোৰ বাইদেউ হিমাশ্রী দেৱীও বিজ্ঞান শাখাৰ ছাত্রী আছিল তাই এগৰাকী খেলুৱৰে লগতে সহঃসাধাৰণ সম্পাদিকাও আছিল।

মোৰ স্নাতক নামভৰ্তি প্ৰাগজ্যোতিষ মহাবিদ্যালয়ত কৰো। মোৰ মেজৰ দৰ্শন বিষয়ত আছিল তেতিয়া হঠাৎ অসমীয়া মাধ্যমেৰে পৰা ইংৰাজী মাধ্যম ল'ব লগাত যে চিন্তিত হলো কিন্তু আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ শিক্ষাগুৰুয়ে আমাক যেন সকলো বুজাত সহায় কৰি দিছিল। মুৰব্বী গীৰিশ বৰুৱা চাৰ, মেডাম যি মানসপতত যাত্ৰায় কৰি দিছিল।

বিশেষভাৱে মই ধন্য, মহাবিদ্যালয়ৰ পৰা মোক যেতিয়া ধৰ্মেশ্বৰ শৰ্পা চাৰে দিল্লীত গণৰাজ্য দিবস প্ৰেৰেত কেম্পট পথায় (R.D.C.)। গধুৰ দায়িত্ব লৈ বহু কষ্টত ০° ডিগ্ৰীৰ তলত ঠাণ্ডাত আমিৰোৰে এমাহ থাকো। ডিচেম্বৰৰ শেষত আমাৰ যাত্ৰা আৰম্ভ হয়।

আমাৰ দলত গুৱাহাটীৰ চাৰিজন, মেঘালয়ৰ দুজন, দিগ়ণ্ডৰ পাঁচজন আৰু ত্ৰিপুৰাৰ দুজন কেড়াৰ আৰু আমাৰ গুৱাহাটীৰ ৰবিন ভূঞ্জ দায়ে পাচলৈ কামাও দিবলৈ বাছনিত উপযুক্ত হয়, সকলো আভিজ্ঞ তাত মই মাথো অনভিজ্ঞ। একো নাজানো প্ৰেৰেত অ, আ, ক, খ তাৰেই বাবে লজিত্ব হলো। মোক বহু ঠাণ্টা কৰিলে কিন্তু মই যেন হাৰ মনা বিধৰ নহয়। ৰাতি ভাত খায় উঠি নিজৰ

সতে যুদ্ধ কৰাৰ নিচিলাকৈ অনুশীলন কৰো খোজ কাটল মাথো পেৰেডৰ ভঙ্গিবোৰ। ভাবিছিলো 'ৰাষ্ট্ৰপতি'ৰ আগত চাগে পেৰেড কৰিব নোৱাৰিম আৰু নোৱাৰিলে মহাবিদ্যালয়ত কি মুখ দেখাম, সেয়েহে মই হাৰিব নোৱাৰো বা হাৰিব বিচৰা নাছিলো। সেই পুহমহীয়া ঠাণ্ডাক নেউচি প্রায় আন্ধাৰত উঠি গা-পা ধুই আমি পেৰেড প্ৰাউন্দত যাওঁ। North East Region ৰ N.S.S. ক প্ৰতিনিধিত্ব কৰিছিলো আমি।

কেম্পত থকা কেইদিন আমাক সকলো খোৱা-লোৱা, গৰম কাপোৰ সমষ্টি দিছিল। আটাইতকৈ ডাঙৰ কথা আমাক বহু বিখ্যাত আৰু ঐতিহাসিক ঠাই পৰিভ্ৰমণ কৰায় - তাজমহল, লালকিল্লা, কুঁটুব মিনাৰ, বাজঘাট, ইন্দিয়া গেট, ফটেহপুৰ চিকৰী, নিজামুল্লিম লোটাচ মন্দিৰ (Lotus Temple) আৰু চান্দেনি চক আৰু বহু ঠাই নামবোৰ মনত নাই প্রায় ঠাইয়ে পৰিভ্ৰমণ কৰায়।

মনত পৰে যিদিনা শেষ অনুশীলন আৰু তাৰ পৰায়ে বাছনি হ'ব মূল পেৰেডৰ, সকলোৰে ভয়, মই ভয় কৰা নাছিলো কাৰণ মোৰ দৃঢ়তাক মই তাতেই গঢ়িব সাধ্য হৈছিলো যে মই ৰাষ্ট্ৰপতিৰ আগত পেৰেড কৰিবে যাম, মই মোৰ যোগ্যতাক প্ৰদৰ্শন কৰিব পাৰিমে। সেই গৌৰৱত অধিকাৰী হোৱাৰ যত্ন যত আমি President of India K.R. Narayana আৰু ভাৰতৰ অতিথি ফ্ৰাঙৰ ৰাষ্ট্ৰপতিৰ সন্মুখত, V.I.P, V.V.I.P, সন্মুখৰ ১০,০০০ দৰ্শক আৰু ভাৰতৰ ১০০ কোটি জনতাৰ T.V. ত পেৰেডত চাৰ।

আমাৰ সতে পেৰেড কৰা উট, হাতী, মৌঁৰা ইত্যাদিৰ পেৰেডৰ সমদল, বাইকৰ সুন্দৰ কলাৰে পেৰেড, ৰকেট, আকাশ মার্গত যুঁজাৰো বিমান, এয়াৰ কাৰ্ফট, উটত উঠি বাজস্থান ৰেজিমেন্টৰ বয়সৰ ওচৰত হাৰ নমনা চালক, সুজিৱ চৌপাশ, সাহসিকতাৰ পুৰস্কাৰ প্ৰাপ্ত শিশুসকল, প্ৰতিখন ৰাজাৰ সাংস্কৃতিক প্ৰতিক চিহ্নৰ সমাৰোহ, দিল্লীখন নকলাইৰ দৰে সজাই।

কি আচৰিত মই বাছনিত উপযুক্ত হলো আৰু গৌৰৱৰেৰ Border line ত হলো। আনন্দ লাগিল মোৰ কিন্তু এতিয়াও শেষৰ অনুশীলন আছিল Best হোৱাৰ। সদায় পুৱা পুহ মহীয়া-মাঘ মহীয়া ঠাণ্ডাত ৰাষ্ট্ৰপতি ভৱনৰ পৰা ইন্দিয়া গেটলৈ পেৰেড কৰো, বহু কষ্ট হয়। কিন্তু যে সদায় উৎসাহ পাওঁ। কাৰণ সেই পথৰ গাৰ্ডিয়য়ে সুকীয়া। শেষত সেই দিনটো আহিল “গণৰাজ্য দিৱস” ১৯৯৮ চন ২৬ জানুৱাৰী আমি পুৱাৰ পৰা সাজু, সম্পূৰ্ণৰূপে যে এটা অন্যৰূপত। সেই পৌঁচাক বোৰে আমাৰ মাজত অনশাসন, কৰ্তব্যবোধ, দায়িত্বশিল হ'ব শিকায়, ১৮-১৯ বছৰত শিকা শিক্ষায়ে হতাশ হ'ব নিদিয়ে, উৎসাহ যেন

মনৰ কোনোৰা কোণত এতিয়াও আছে এলেছৰা হ'ব নিবিচাৰা স্বভাৱটো দৃঢ় হ'ব জানে মগজুয়ে।

সেই অংশগ্ৰহণ কৰা গণৰাজ্য দিৱসৰ ২০ বছৰ হ'ল তথাপি সজীৱ সেই স্মৃতি। আমাৰ কোনো কথাত অসুবিধা নহ'বলৈ চৰকাৰে সকলো সুবিধাৰ লগতে অত-তত যাৰ ছুপাৰ বাছ প্ৰতিখন বাছত Camera man যে Vedio আৰু Photo লৈ। আমি নজনাকৈ তেওঁলোকে এইবোৰ কৰে য'ত পাছলৈ কেম্পত মুখ্য বিষয়াসকলে চায়। আমাক North East ৰ Guwahati rigion বুলি ধৰা হয় তাত আমি বহুত তিক্ত অভিজ্ঞতাও পাওঁ - আমাক পাহাৰীয়া জংগলী জাতি বুলি ঠাণ্টা কৰিছিল, কিন্তু সকলোকে আঁচৰিত কৰি আমি discipline ত first হওঁ We are the best, we proved it .

ইয়াতে বহু গণ্য-মান্য ব্যক্তিত্বক লগ পাওঁ। যেনে মনোজ প্ৰভাকৰৰ সতে একে লগে কথা হোৱা, সুনিল দেৱ, মানৱ অধিকাৰ সজাগতাৰ বিশিষ্ট ব্যক্তি সকল। সৰ্বভাৱতীয় এই চাওনিত কুইজ পতা হয় যত মই পুৰস্কাৰ পাওঁ। দিনবোৰ কেনেদৰে মাহ হ'ল গমকে নাপাওঁ। সদায় সন্ধিয়া নৃত্য-গীত নাটক, একক অভিনয় আদি হয়। আমিও নাচিছিলো HIV ৰ ওপৰত জ্ঞান মূলক নাটক কৰো।

সেইদিনটোলৈ মনত পৰে যিদিনা পেৰেডত পুৱাৰ পৰা লৰচৰ নকৰি অনুশাসনৰ সীমান্ত থাকি শেষত যেতিয়া প্ৰকৃত উদ্দেশ্য শেষ কৰো অৰ্থাৎ পেৰেড শেষ কৰি সহজ হয় পৰিছিলো। ঘৰৰ সতে কোনো যোগাযোগ নাই চিঠি দিছেলো, উত্তৰ নাপাওঁ, দিল্লী যে বহু দূৰ তেতিয়া ফোনৰ সুব্যৱস্থা নাছিল। অনৱৰতে এটা চিন্তাৰে পাৰ হল, সফল কৰিলো নিজকে কৰা সংকল্পৰ সতে যে ‘ঘৰৰ গৌৰৱ আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ গৌৰৱ হম।’ হয় মই পাৰিলো গৌৰৱৰ বুটলিব।

সিদিনা মানে ২৬ জানুৱাৰী পেৰেড কৰি আহি কেম্পৰ নীল আকাশৰ তলত বাহিৰত কাৰ্পেটৰ ওপৰত শুই পৰো ভাগৰ পলাৰ তেতিয়া আকাশমার্গত আমাৰ সতে পেৰেড কৰা সেই এয়াৰকফটবোৰ উৰি থকা দেখো। ভাৱি ৰওঁ য'ত সাধাৰণ জনতাৰ প্ৰেশ ইয়াত নিষেধ কিন্তু আমি স-সন্মানে পেৰেড কৰি আহিলো। হঠাৎ তেতিয়া কেম্পৰ মাইকত মোৰ নামটো ভাবি আহে, মই নীল আকাশৰ বিভোৰাতাত মগ্ন কিন্তু পুণৰ মাতাত গম পালে মোৰ চিঠি আহিছে গ্ৰহণ কৰিব লাগে। মই দৌৰি যাওঁ ভাগৰ পাহাৰি আৰু এখন পোষ্ট কাৰ্ডত মোৰ বা হিমাঞ্চলৰ লিখনী যে মই পেৰেডত যোগদিহে যাওঁ যেন, বাছনিত

উপযুক্ত হ'লে আপ্রাণ চেষ্টা করিব কৈছিল। মোৰ দুচকুৰে চকলো ওলাইছিল কাৰণ তাইৰ চিন্তা কোনো দিনে কেম্প নকৰা মই ভয়ত লিখা চিঠিবোৰ পাইছিল। কিন্তু মই যে সফল হৈছে সিহঁতে গমকে পোৱা নাছিল। মোৰ ভাল লাগিছিল হাজাৰ হাজাৰ ল'বা-ছোৱালীৰ মাজত উপযুক্ত হোৱা এজন মই, কোনো দিন কেম্প নকৰা মই য'ত বহু কেম্প কৰিওঁ উপযুক্ত নহয়, আমাক দিল্লীৰ বাজপথত পেৰেডত কৰা T.V. দেখাম আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ধৰ্মেশ্বৰ শৰ্মা চাৰৰ পত্নীয়ে মোক দেখি উভতি অহাৰ পাচত মোক কৈছিল।

তাত লগ পোৱা বন্ধু-বান্ধুৰী সকল মনলৈ আহে স্মৃতি হৈ। এমাহৰ বন্ধুত্ব যেন চিৰস্মৰণীয় হ'ল। শেষত আহিল এৰা-এৰিব দিন কেম্পফায়াৰ মানে অস্তি বাতি। জুই জুলাই খুব ফুটি কৰো সকলোৱে আৰু নাচ-গান সকলো। পিছদিনা অশ্রুন্যনেৰে বিদায়। এইয়া মোৰ জীৱনৰ স্মৃতিত চিৰস্মৰণীয় হৈ বৰ। মোক কেৱলীয়া চাৰ মানে মুৰবীজনে বৰ ঠাট্টা কৈছিল। সকলোৱে আগত প্ৰথমদিনাই খুৰ ইতিকিং কৰে যে মই একোনো নাজানা এটাক কোনে পঠালে? ক'ৰ মই? কিন্তু পিছত তেওঁ তেওঁৰ মন্তব্য সলনি কৰি কৈছিল মই খুৰ জেদি ছোৱালী বা কোনো দিনা নকৰা কাম এটা সুন্দৰকৈ কৰি সাধ্য কৰি সফল হলো, মই উদাহৰণ হেনো, ৰাষ্ট্ৰপতিৰ আগত পেৰেড কৰাৰ যোগ্যতা আনিব পৰা বাবে তেওঁ মোৰ প্ৰশংসা কৰাত কৃপনালী কৰা নাছিল। ধন্য তেনে ব্যক্তিত্বক লগ পায়। যাৰ অনুশাসন মানে শিলৰ বেখা। মই যেন মোক জয় কৰিব পাৰিছিলো আৰু এতিয়া হয়টো শেষ মৃহুৰ্তলৈ সেই সাহস থাকিব যিয়ে মোক শক্তি দিয়ে শৃংখলাবদ্ধতাৰে জীয়াই ঘাব।

জীৱনৰ ইমানবোৰ ভাল অভিজ্ঞতাৰ গৰাকী বাবে মই মোৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ওচৰত চিৰকৃতজ্ঞ, বিশেষকৈ ধৰ্মেশ্বৰ শৰ্মা চাৰৰ ওচৰত মোৰ ওপৰত বিশ্বাস কৰা বাবে, তেতিয়াৰ অধ্যক্ষ প্ৰদীপ দঙ্গদাৰ চাৰৰ ওচৰত মই মোৰ কৃতজ্ঞতা ঘাচিলো। তেতিয়াৰ সম্পাদক সঞ্জীৱ দন্তকো ধন্যবাদ।

মোৰ মেজৰৰ শিক্ষাগুৰু সকলোক ধন্যবাদ আৰু-

আন্তৰিকতাৰে মোৰ বান্ধুৰ বৰপঞ্জোতি গঁগৈক ধন্যবাদ কাৰণ এমাহৰ সকলো নোট তাই মোক লিখি দিছিল।

এতিয়া মনত পৰে ১৯৯৮ চনত কাৰণগিলৰ শ্বহীদৰ হকে শ্ৰদ্ধাঙ্গলী অনুষ্ঠান পতা হয় জজ খেল পথাৰত আৰু মোৰ কৰিতা T.V. ৰ বিখ্যাত যোৰিকা ৰাখি চক্ৰবৰ্তীয়ে পাঠ কৰে সুন্দৰকৈ। পিছত সকলোৱে আঁচবিত হয় যে ইমান কম বয়সত ইমান সুন্দৰ কৰিতা বচা বাবে। কৰিতাটো পিচত অধ্যক্ষ মহোদয় অগ্ৰদৃতত প্ৰকাশিত হোৱা কথা গম পায় মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনীত প্ৰকাশ কৰে। মোৰ কৰিতা মই কেতিয়াৰা প্ৰাণীবিজ্ঞানৰ চাৰ ডো বলেন দাস চাৰক দেখাওঁ, চাৰৰ প্ৰতিটো পৰামৰ্শ মোৰ বাবে মই প্ৰয়োজনীয় অনুভৱ কৰিছিলো। তেখেত বিজ্ঞানৰ চাৰ হ'লেও মই তেওঁক দেখাৰ পাৰিছিলো কাৰণ মোৰ দাদা-বাইদেউহ'তৰ তেওঁ শিক্ষাগুৰু আছিল, তেওঁৰ নছতা আৰু উপদেশবোৰ ওচৰত কৃতজ্ঞ মই।

মহাবিদ্যালয়ৰ চৌপাশৰ মুকলি পৰিৱেশে ছা৤-ছা৤্ৰীৰ মনবোৰওঁ যেন মুক্ত আৰু মুকলি। মই সদায়ে গৌৰববোধ কৰো এই মহাবিদ্যালয় পৰিৱেশ আৰু ইয়াৰে পৰা আহৰণ কৰা শিক্ষা, শিষ্টাচাৰ, নৈতিকতাৰ বাবে।

মোৰ জীৱনৰ অনুসন্ধানত মই মহাবিদ্যালয়ৰ অনুদানক সদায় অনুভৱ কৰো। দৰ্শন বিভাগত কলা শাখাত উত্তীৰ্ণ হওঁ ২০০০ চনত, সেই শিক্ষাব মূল্যবোধ বুজিব পাৰো। তাৰপাছত শিক্ষকতা কৰিছিলো পিছত ঘৰৱা অসুবিধাৰ বাবে শিক্ষকতা এৰিব লগা হ'ল। তথাপি মই মোৰ সাহিত্য চৰ্চা কৰো লিখা-মেলা এৰি দিয়া নাই।

আমি পঢ়েতে মাথো অসমীয়াত M.A আছিল মহাবিদ্যালয়ত এতিয়া হেনো অইন বিষয়তো M.A কৰিব পাৰি শুনি ভাল লাগে।

বিদ্যাৰ মন্দিৰ আমাৰ মহাবিদ্যালয়খনে মানৱতাৰ ধৰ্মৰে শিক্ষাৰ ধৰ্ম বিয়পাই জ্ঞানৰ পোহৰ বিয়পাই দিয়ক দুৰ দিগন্তলৈ। সীমাহীন বৈশিষ্ট্যতাৰ অধিকাৰী হওঁক আমাৰ প্ৰাগজ্যোতিষ মহাবিদ্যালয়।

আকৌ ঘূর্ণি পোৱা হ'লে

শ্র. মোগেশ কাশ্যপ, অভিনেতা

প্রাক্তন ছাত্র

গতিশীলতার নিয়ম মানি সময় আহে সময় যায়..... নতুনবোৰ পুৰণি হয়। পুৰণিবোৰ কেতিয়াও নতুন নহয়। কিন্তু সময়ে এৰি হৈ যায় কিছু স্মৃতি, কিছু ছবি যেন সেয়া তলসৰা শেৱালী.... সময় নামৰ মলয়া এচাতিয়ে দুৱিৰিব দলিচাত শুৱাই দিয়া। এৰা মোৰ শৈক্ষিক জ্ঞান আৰু ব্যক্তিত্ব অধিকাংশই গঢ় লোৱা, মোৰ অভিনয় নিচা বৰ্তমান মোৰ পোচ হিচাপে সূচনা হোৱা এটি সুন্দৰ শৈক্ষিক আৰু সাংস্কৃতিক পৰিৱেশ বিবাজিত, মোৰ হেপাঁহৰ মৰমৰ আৰু মোৰ ঘোৱন কালবো বিচৰণহীন প্রাগজ্যোতিষ মহাবিদ্যালয়ৰ এৰি আহা দিনবোৰো যেন মোৰ বাবে সেই তলসৰ শেৱালীৰ দৰে..... মোৰ বুকুৰ কৰণিত আজিও সতেজ সজীৰ হৈ আমনি কৰে সেই শেৱালীয়েন স্মৃতিবোৰে।

২০০০ ব পৰা ২০০২ লৈ এই তিনিওটা বৰ্ষত এই মহান মহাবিদ্যালয়খনৰ বহু স্মৃতি আজিও মনত বুকুত যিদৰে বৈ গ'ল.... মনত পৰিলে আজিও মোৰ ওঁঠৰ ফাকেৰে হাঁহি বিৰিঙ্গি আহে। প্ৰথমতে সেই বছৰ কেইটিত আৰু এটাই কথাই মোৰ আত্মসন্তুষ্টি আনিছিল যে মই অসমৰ ধূনীয়া প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য্যৰ মাজত সুপৰিকল্পিভাৱে প্ৰতিষ্ঠা কৰা এখন মহাবিদ্যালয়ৰ মই এজন ছাত্ৰ। মই সদায় কামাখ্যা গেটৰ পৰা বাছেৰে আহি ভৰলুমুখৰ পৰা বিক্কাৰে কলেজগেটে নামি মহাবিদ্যালয়ৰ সমুখভাগতেই মহাবিদ্যালয়খনৰ শোভাবৰ্দ্ধন কৰি বখা দুফালে দুটা পুখুৰীৰ মাজেৰে মহাবিদ্যালয়ত প্ৰৱেশৰ সেই মুহূৰ্তত এনে লাগিছিল, মই যেন এটি মন্দিৰ কেম্পাচত প্ৰৱেশ কৰিছিলো..... এৰা মন্দিৰেই আছিল মোৰ বাবে “বিদ্যামন্দিৰ”। মহাবিদ্যালয়ৰ ভিতৰৰ বাকৰিত আকৌ বং বিবঙৰ ফুলৰ বাগিছা..... কি যে এক মনোমোহা পৰিৱেশ। মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰাঙ্গনৰ বাগিছাত থকা সৰু-বৰ গছৰ ছাঁবোৰ মহাবিদ্যালয়ৰ শ্ৰেণীকোঠাবোৰ মহা নগৰীৰ গ্ৰীষ্মকালীন দিনবোৰত শীতলতা আনিছিল। এইখিনিতে মনত পৰিলে আজিও ভাল লাগে... এৰাৰ মই অধ্যয়ন কৰা শিক্ষা বিভাগৰ সমুখভাগত বাগিছা লগাবলৈ সেই সময়ৰ শিক্ষা বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপিকা সুচিত্রা কাকতি বাইদেউ আৰু অধ্যাপিকা জোনালী মুদৈৰ নেতৃত্বত আমিও কটাৰী লৈ কাষত লাগি গৈছিলো। বিশেষকৈ সুচিত্রা কাকতি আৰু জোনালী বাইদেৱে পাঠ্যক্ৰমৰ শিক্ষাৰ ওপৰিও (Extra curricular activity) ব ক্ষেত্ৰতো সমানে পৰামৰ্শ দিয়া আজিও মনলৈ আহে, যাৰ ধনাত্মক প্ৰভাৱ মোৰ কলেজীয়া জীৱনৰ

পিছৰ সময়চোৱাত বাবুকৈয়ে অনুভৱ কৰিছিলো।

ইয়াৰোপি মই যে সেই সময়ৰ পৰাই অভিনয়ৰ লগত জড়িত, সেই কথা মোৰ সহপাঠী বছতেই গম পাইছিল। তেতিয়াই মই গুৱাহাটী দূৰদৰ্শনৰ “ঝংকাৰ” নামৰ ধাৰাৰাহিক এখনত কৰা অভিনয়ৰ বাবে মহাবিদ্যালয়ৰ বহুতৰ বাবে মই এখন চিনাকী মুখ আছিলো। এতিয়াও মনত পৰে মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত সাংস্কৃতিক বিভাগৰ সম্পাদকৰ লগতে আন আন বিভাগৰ সম্পাদকে মোক প্রতিযোগিতাবোৰ ভালদৰে ঘোষণা কৰি পৰিচালনা কৰিবলৈ খাতনি ধৰিছিল।

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ আৰু এটা স্মৃতি আজিও সজীৱৰ আৰু হয়তো পিছতো মোৰ অভিনৱৰ পেচা হিচাপে লোৱাৰ দিশত প্ৰেণা তথা উৎসাহৰ কাৰক হৈছিল... মই মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত দুয়োটা বৰ্ষতেই বৰ্ষশ্ৰেষ্ঠ অভিনেতা হ'বলৈ সক্ষম হৈছিলো। অৱশ্যে অন্তিম বৰ্ষত নাট প্রতিযোগিতা অনুষ্ঠিত হোৱা নাছিল।

এইখনিতে মই মোৰ কলেজীয়া দিনবোৰত মোৰ মনত কাহিনীও মচ নোখোৱাকৈ সাঁজ বহুবাবলৈ পোৱা ব্যক্তি কেইগৰাকীৰ নাম মই আজি উল্লেখ কৰিব লাগিব। তেওঁলোক হ'ল ক্ৰমে সেই সময়ৰ অধ্যাপক ডো পৰমানন্দ ৰাজবংশী শিক্ষা বিভাগৰ অন্যান্য কেইগৰাকী অধ্যাপক/অধ্যাপিকা বিশেষকৈ সুচিত্রা বাইদেউ, গৌৰী বাইদেউ, জোনালী বাইদেউ আৰু বিনীতা বাইদেউ, গোৱালী বাইদেউ, জোনালী বাইদেউ আৰু বিনীতা বাইদেউ আৰু বিভিন্ন বিভাগৰ বৈকুণ্ঠ ৰাজবংশী, বলেন দাস চাৰৰ মৰম আৰু পৰামৰ্শ সদায় মনত থাকিব। বিশেষকৈ কলেজৰ বিভিন্ন সভাত দয়ানন্দ পাঠকদেৱে দিয়া ৰসাল বড়তাসমূহে মোক আকৰ্ষিত কৰিছিল। মোক অভিনেতা হিচাপে গঢ়ি তোলাৰ প্ৰথম চাপটো গঢ়ি দিছিল ডো পৰমানন্দ ৰাজবংশীদেৱে, তেখেতে ৰচনা কৰা শ্ৰেষ্ঠখন নাটতেই মধ্যে অভিনয় কৰি অসমৰ বিভিন্ন জনপ্ৰিয় মধ্যত প্ৰশংসিত হৈছিলো। (অৱশ্যে ডো পৰমানন্দ ৰাজবংশী মোৰ ঘৰৱা সমীপৰতীও হয়) মোৰ লগতে কলেজৰ বছকেইজন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে তেখেতৰ নাটত অভিনয় কৰিছিল।

এইখনিতে মনলৈ আহে সেই সময়ত আমাৰ মহাবিদ্যালয়ত শিক্ষা বিভাগৰ উদ্যোগত মহাবিদ্যালয় প্ৰাঙ্গনত অনুষ্ঠিত উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চল ভিত্তিত এখনি শিক্ষা বিষয়া Conference ৰ কথা। য'ত আমাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীবোৰকো দায়িত্ব কিছুমান ভঙ্গাই দিয়া হৈছিল। সেইয়া আছিল এটা খুড়ুব ভাল লগা

অভিজ্ঞতা। য'ত দূৰ-দূৰগীৰপৰা অহা বিশিষ্ট গৱেষক আৰু শিক্ষাবিদৰ সৈতে আমি মত বিনিময় কৰাৰ সুযোগ লাভ কৰিছিলো।

এই সমগ্ৰ মধুৰ স্মৃতিৰাজিৰে মোৰ বুকুৰ কৰণীত আজিও জীৱাল সেই প্রাগজ্যোতিষীয় দিনবোৰ। কেইটিমানি সৰু টুকুৰা কথা অথবা পাহৰিব নোৱাৰা যেনে - কলেজৰ প্ৰথম দিনেই এটা সিদ্ধান্ত লৈছিলো, সেই কাৰণত মনত নাই যে সকলোৰে লগত বন্ধুত্ব কৰিলেও মৌচুমী ঠাকুৰীয়াৰ লগত কাহানিও নকৰো কিন্তু পিছলৈ মৌচুমীয়েই মোৰ best friend লৈ ৰূপান্তৰ হৈছিল। যিটো আছে, এতিয়াও মাজে সময়ে খবৰ লও....।

“জুৰি অ’ জুৰি ঘূৰি চোৱানা
মোলৈ চাই এবাৰ হাঁহি দিয়া না
তোমাৰ কাজল সনা চকুজুৰিৰ
চাৰণীৰ চাৱে যে মই বলীয়া....।”

মই গোৱাৰ আগতে কৈয়ো লৈছিলো সেইয়া মই জুৰিক লৈ লিখা গীত। সেই আৰম্ভণি আজিও শেষ হোৱা নাই.... এতিয়াও মাজে সময়ে দুই এটি গীত লিখো।

এই আটাইবোৰ স্মৃতিয়ে মোৰ কলেজীয়া সময়বোৰ মোৰ জীৱনৰ মধুময় সময়ৰূপে সজাই তুলিছিল। এতিয়াও মোৰ অভিনয় জীৱনৰ পদে পদে অনুভৱ কৰো সেই দিনবোৰৰ প্ৰভাৱ। সেই সময়ত অৰ্জা জ্ঞান, অভিজ্ঞতা আৰু অনুপ্ৰেণণ।

প্রাগজ্যোতিষ মহাবিদ্যালয় মোৰ বাবে এটি বিদ্যামন্দিৰেই নহয়। “প্রাগজ্যোতিষ মহাবিদ্যালয়” মোৰ বাবে এটা আবেগৰ নাম।

সেই সোণালী দিনবোৰৰ কথা প্ৰায়ে মনলৈ আহে আৰু বুকুত তুলি যায় এবুকু ভাল লগা আবেগৰ টো। মোৰ শ্ৰেষ্ঠ বন্ধু মৌচুমী বা অৰূপক পালে এতিয়াও কওঁ ধেমালীৰে.....

“আকো ঘূৰাই পোৱা হ'লে, সেই প্রাগজ্যোতিষীয় দিনবোৰ।”

গৱিমাৰে উজলি থাকক সদায় মোৰ মৰমৰ “প্রাগজ্যোতিষ মহাবিদ্যালয়।”

কৃতজ্ঞতা

শ্র. বিপ্লবজিত বৰুৱা
প্রাণী বিভাগ

একবিংশ শতিকাৰ ১৬তম বছৰৰ মাজ সময়। গ্ৰীষ্মৰ সময়ছোৱা ব'দে দেই পুৰি নিয়া গৰমত ঘামে ভৰা গা। লগত মোৰ দেৱতুল্য দেউতা। ঘেৰ-ঘেৰকৈ শব্দ কৰি অহা বাছখনত মানুহ উঠে মানে উঠে, নামি যোৱাৰ সংখ্যা তেনেই তাকৰ। বাছখনৰ পৰা লক্ষ্যস্থানৰ বাছ-আস্থানটোত নামি আগবাঢ়িছো দুয়ো, ভাগৰত দুয়োৰে অৱস্থা কাহিল।

ক্ষণেক সময় পাছতেই কোনো এক অচিন দেশৰ পৰা অহা কলীয়া বজাই যেন আদেশ হে কৰিবলৈ পালে.... হঠাতেই যেন অতি পৰাক্ৰমেৰে নামি আহিল কলীয়া বজাৰ বুকু ভেদি অত্যুতসাহী, মেদিনী কপাই তোলা বিজুলী।..... আৰস্ত হ'ল কিন-কিনকৈ বৰষুণ জাকৰ, সুৰয়েও যেন কিবা দেখুৱাবলৈ উদ্যত মোৰ আশাৰ বঙ্গীণ ধৰাক। মহানগৰীৰ কোনো এটা অচিন দিগন্তৰ ফালে মোৰ দৃষ্টি, ইফালে কিন-কিন বৰষুণ জাকত আমি খোজ কাটি অহা পকী তৃষ্ণাতুৰ পথছোৱাই যেন প্রাণ পাইছে। ইফালে পথছোৱা পানী পৰি যেন এক প্ৰকাৰৰ কেঁচা মাটি তিতি ওলোৱাৰ নিচিনা সুবাস ওলাইছে। লগতে মোৰ দৃষ্টি নিবন্ধ কৰি বখা অচিন দিগন্তৰ সাতোৰঙ্গী বামধেনু। বাহ!!! সঁচাকৈয়ে খাইআছে। সেই সুন্দৰ দিনটোৰ যিদিনা মই ১৯৫৪ চনত স্থাপিত হোৱা প্রাগজ্যোতিষ মহাবিদ্যালয়ত মই নামভৰ্তি কৰিছিলোঁ।

সময় পাখি লগা কাঁড় কথায়াৰ সকলোৰে জ্ঞাত। মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰথম শ্ৰেণীকোঠাত পহিলা আগষ্ট ২০১৬ চনৰ পৰাই আজি বৰ্তমান মই পঞ্চম সন্মাধিকৰ ছাত্ৰ আৰু এয়া ২০১৮ চন। হাজাৰৰো অধিক এই মহাবিদ্যালয়ত বন্ধু বৰ্গ আৰু শ্ৰেণীকোঠাৰ চাৰিবেৰৰ মাজত অধ্যাপক সকলৰ পাঠধানৰ পৰা যিবোৰ জ্ঞানৰ বাবে মই তেওঁলোকৰ ওচৰত সদায় কৃতজ্ঞ।

বন্ধু-বৰ্গৰ মৰম-চেনেহ মাত কথা আৰু ধেমালিৰ খোৰাকত মাজে মাজে কৰা অট্টহাস্যবোৰ প্রাগজ্যোতিষৰ চৌহদত যেন প্ৰতিধ্বনিৰ এক মধুৰ ক্ষণ সৃষ্টি কৰি মোৰ লগতে তেওঁলোকৰো স্মৃতি সজীৱ কৰি ৰাখিব। এইবোৰ মধুৰ ক্ষণ তেওঁলোকৰ পৰা পাইছে যাৰ বাবে মই তেওঁলোকৰ ওচৰত কৃতজ্ঞ।

অধ্যয়নৰত অৱস্থাত মই মহাবিদ্যালয় খনৰ কাষৰীয়া এখন ছাত্ৰবাসত থাকি মোৰ বহুত অভিজ্ঞতাই হৈছিল। কোনো ধৰণৰ বদ অভিজ্ঞতা নহয় বৰং মধুৰ অভিজ্ঞতাহে যিবোৰ এই ছাত্ৰবাসৰ বন্ধু-বৰ্গ তথা মোৰ কনিষ্ঠ সকলৰ পৰা পাইছিলো। এইবোৰে মোৰ যুগমীয়া হৈ ৰোৱা বহুত অভিজ্ঞতা ভৰা স্মৃতি যাৰ বাবে মই তেওঁলোকৰ ওচৰত সদায় কৃতজ্ঞ।

এই মহাবিদ্যালয়ৰেই এচুকত অৱস্থিত প্রাণীবিজ্ঞান বিভাগত মই মোৰ সহ-পাঠ্যসকলৰ লগত মোৰ প্ৰথম শ্ৰেণীকোঠাৰ প্ৰথমটো পাঠদানৰ পৰা আজিলৈকে মই বহুতো জ্ঞান পালো আৰু নিজৰ বিভাগৰ অধ্যাপক সকলৰ ওচৰত মই বিশেষত্বঃ সদায় কৃতজ্ঞ। আৰু সহ-পাঠী সকলৰ ওচৰতো মই সদায় কৃতজ্ঞ।

২০১৭ চন আগষ্ট মাহৰ মাজৰ সময়সীমা মহাবিদ্যালয়ত ছাত্ৰ-একতা সভাৰ কু-কুৰাজৰ ৰেঙণি দেখিবলৈ পাইছিলো। সময় বাগৰাৰ লগে লগে ছেপ্টেন্সৰ মাহ পৰিল আৰু তাৰেও পয়েক পাৰ হ'ল। ইতিমধ্যেই এই নিৰ্বাচনৰ প্ৰচাৰৰ বাবে প্ৰাৰ্থীৰ চূড়ান্ত তালিকাৰ বাবে উখল-মাখল পৰিস্থিতি। যথা সময়ত নিৰ্বাচনৰ আগে আগে তালিকা সম্পূৰ্ণৰূপে প্ৰকাশ পালে। য'ত এই মহাবিদ্যালয়ৰেই পৰৱৰ্তী ছাত্ৰ-জীৱনী কোঠা আৰু লঘু খেল (Boy's Common Room and Minor Game's) ৰ সম্পাদক হিচাপে নিৰ্বাচিত হ'লো এইটো ছাত্ৰ-জীৱনৰ মোৰ অন্য এক ডাঙৰ অভিজ্ঞতা য'ব পৰা মই মহাবিদ্যালয় খনৰ বাবে বহুতো কৰণীয় কাম-কাজৰ মিঠা অনুভৱ পালো। ইংৰাজী

'Union' শব্দের মূল অর্থ 'গোট'। এই গোট শব্দটোর মই সঁচা অর্থ বুজি পালো, এক গোট হৈ কাম-কৰাৰ সময়ত তেতিয়া, যেতিয়া মই অনগণ্য (Union Member) সভাপতি, সম্পাদক/সম্পাদিকা সকলৰ পৰা লগতে বিভিন্নজন অধ্যাপকৰ নানান নতুন কথা জ্ঞান ইত্যাদিৰো সোৱাদ পাইছিলো, সৰস্বতী পূজা, মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ ইত্যাদিত। যাৰ বাবে মই মহাবিদ্যালয়ৰ প্রত্যেকৰে ওচৰত সদায় কৃতজ্ঞ।

শপত গ্ৰহণ অনুষ্ঠানত সকলোৰে আগত শপত পাঠ লৈ মহাবিদ্যালয়ৰ হৈ ভাল কাম-কৰাৰ দায়িত্ব লৈ মই সঁচাকৈয়ে বহুত আনন্দ পাইছিলো। শপত গ্ৰহণৰ ঠিক মোৰ বক্তৃব্যৰ পাচতেই আমাৰ অতিকে শ্ৰদ্ধাৰ অধ্যক্ষ মহোদয় তথা অসম সাহিত্য সভাৰ সভাপতি ডো পৰমানন্দ বাজবংশী ছাৰে মোৰ মূৰত হাত বোলাই আগবাঢ়ি যাবলৈ আশীৰ্বাদ দিছিল যি দৃশ্য মোৰ আজিও চকুত ভাহি উঠে স্পষ্টকৈ। মোৰ পৰামৰ্শদাতা প্ৰদীপ কলিতা ছাৰে মোৰ এই কাম-কাজত বহুত সহায় কৰিছিল লগতে তেওঁ মোক শিক্ষাৰ বহুত জ্ঞানো দিছিল যাৰ বাবে মই

এই দুগৰাকী ব্যক্তিৰ ওচৰত সদায় কৃতজ্ঞ।

২০১৮ চনৰ ফেব্ৰুৱাৰী মাহ প্ৰাণী-বিজ্ঞান বিভাগৰ মূৰকী অধ্যাপিকা স্বৰ্গীয় ডো আংগুৰ বেগম বাইদেউৰ দেহাসন হয় ৰোগে জুৰুলা কৰা বাইদেউৰে কেতিয়াও জীৱনত হাৰ মনা নাছিল তেওঁ আমাৰ পাঠদানৰ বাহিৰেও আন ব্যৱহাৰিক অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ জ্ঞান দান কৰিছিল যাৰ বাবে আমি প্ৰাণী বিজ্ঞান বিভাগটোৱে তেওঁৰ ওচৰত কৃতজ্ঞতা জনাইছো।

এয়াই মোৰ এই প্ৰাগজ্যোতিষ মহাবিদ্যালয়ৰ বৰ্তমানলৈকে মোৰ লগত হোৱা স্মৃতি। এই সকলোৰে হয়তো পৰিণত হ'ল মোৰ ইংৰাজী শব্দ নষ্টালজিয়ালৈ। যিবোৰ মুছৰ্তৰ বাবে মই মোৰ ইংৰাজী শব্দ নষ্টালজিয়ালৈ। যিবোৰ মুছৰ্তৰ বাবে মই এইখন মহাবিদ্যালয় তথা মহাবিদ্যালয়ৰ জৰিত প্রত্যেকৰে ওচৰত আজি মই চিৰ কৃতজ্ঞ। আৰু আকৌ এবাৰ শেষত মোৰ বিভাগ প্ৰাণী বিজ্ঞান বিভাগটোৱে লগত জৰিত প্রত্যেক জন বহু-বান্ধুৰী তথা কৰ্মচাৰী দাদা সকল আৰু শ্ৰদ্ধাৰ ছাৰ-বাইদেউ সকলক পুনৰবাৰ কৃতজ্ঞতা জনালো।

৫৩

প্ৰচুৰ অধ্যয়ন আৰু চিন্তাৰ সাৰমৰ্ম কাৰতে-কলমে প্ৰকাশ কৰাটোৱেই
ছাত্ৰৰ প্ৰকৃত সেৱা। এইদৰে সাহিত্য সেৱাৰ পৰাই ভৱিষ্যতত আমাৰ মৌলিক
অনুসন্ধানত কৃতকাৰ্য হোৱাৰ আশা আছে।

— কৃষ্ণকান্ত মন্দিকৈ

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহের আরু এটা স্মৃতি

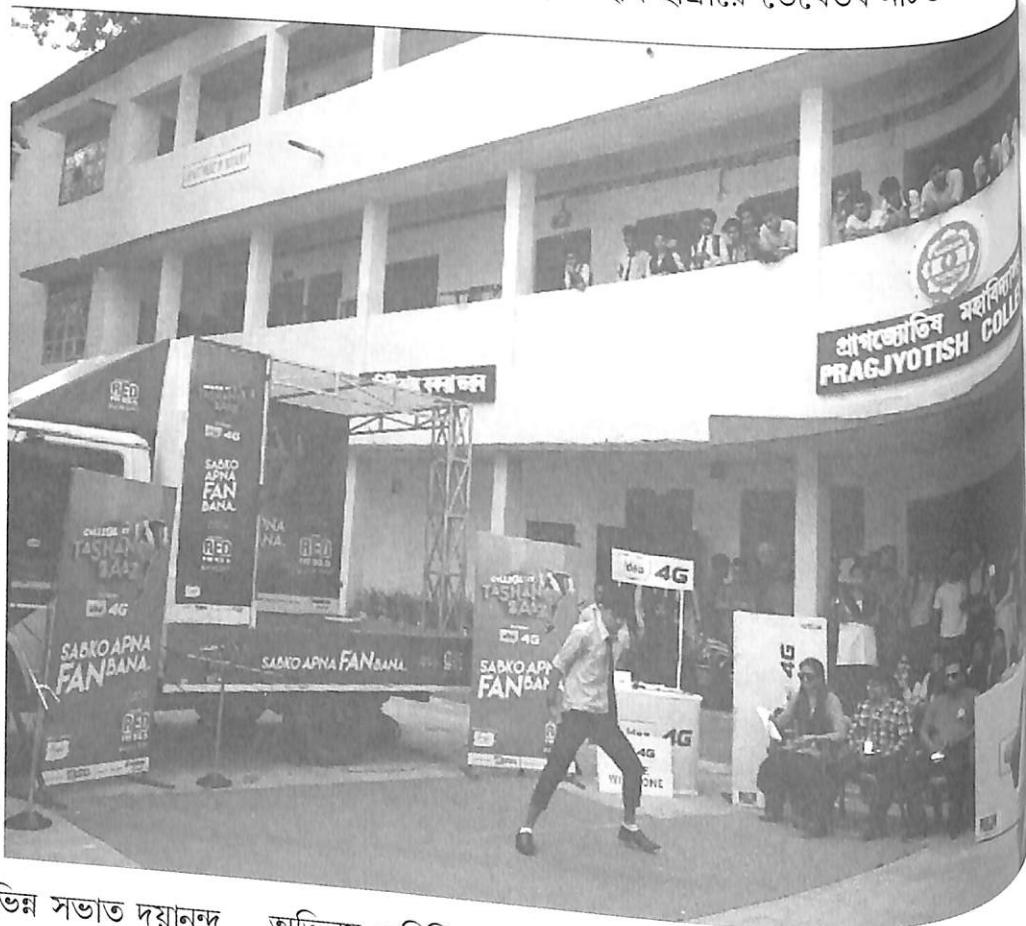
এ জিন্দ দত্ত

প্রাক্তন ছাত্র

আজিও সঙ্গীর আরু হয়তো পিছতো মোৰ অভিনৱৰ
পেচা হিচাপে লোৱাৰ দিশত প্ৰেৰণা তথা উৎসাহৰ কাৰক
হৈছিল... মই মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত দুয়োটা বৰ্ষতেই বৰ্ষ
শ্ৰেষ্ঠ অভিনেতা হ'বলৈ সক্ষম
হৈছিলো। অৱশ্যে অস্ত্রি বৰ্ষত নাট
প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত হোৱা নাছিল।

এইখনিতে মই মোৰ কলেজীয়া
দিনবোৰত মোৰ মতাত কাহানিও
মচ নোখোৱাকৈ সাঁজ বহুৱাবলৈ
পোৱা ব্যক্তি কেইগৰাকীৰ নাম মই
আজি উল্লেখ কৰিব লাগিব।
তেওঁলোক হ'ল কৰ্মে সেই সময়ৰ
অন্যথা মহোদয় দয়ানন্দ পাঠক,
অসমীয়া বিভাগৰ মূৰৰুৰী অধ্যাপক
ড ০ পৰমানন্দ বাজবংশী, শিক্ষা
বিভাগৰ অন্যঠা কেইগৰাকী
অধ্যাপক/অধ্যাপিকা বিশেষকৈকে
সুচিত্রা বাইদেউ আৰু বিভিন্ন
বিভাগৰ বৈকুঞ্জ বাজবংশী, চলেন
দাস চাৰৰ মৰম আৰু পৰামৰ্শ সদায়
মনত থাকিব। বিশেষকৈকে কলেজৰ বিভিন্ন সভাত দয়ানন্দ
পাঠকদেৱে দিয়া বসাল বক্তৃতা সমূহ মোক আকৰ্ষিত
কৰিছিল। মোক অভিনেতা হিচাপে গঢ়ি তোলাৰ প্ৰথম
চাপটো গঢ়ি দিছিল ড ০ পৰমানন্দ বাজবংশীদেৱে, তেখেতে
ৰচনা কৰা শ্ৰেষ্ঠখন নাটতেই মধ্য অভিনয় কৰি অসমৰ

বিভিন্ন জনপ্ৰিয় মধ্যত প্ৰশংসিত হৈছিলো। (অৱশ্যে ড ০
পৰমানন্দ বাজবংশী মোৰ ঘৰুৱা সমীপৰাতীও হয়) মোৰ
লগত কলেজৰ বহুকেইজন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে তেখেতৰ নাটক

অভিনয় কৰিছিল।

এইখনিতে মনলৈ আহে সেই সময়ত আমাৰ
মহাবিদ্যালয়ত শিক্ষা বিভাগৰ উদ্যোগত মহাবিদ্যালয়
প্ৰাঙ্গনত অনুষ্ঠিত উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চল ভিত্তিত এখনি শিক্ষা
বিষয়া কল্ফাৰেন্স ব কথা। য'ত আমাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীবোৰকো

দায়িত্ব কিছুমান ভগাই দিয়া হৈছিল। সেইয়া আছিল এটা খুউব ভাল লগা অভিজ্ঞতা। য'ত দূৰ-দূৰনিবপৰা আহা বিশিষ্ট গৱেষক আৰু শিক্ষাবিদৰ সৈতে আমি মত বিনিময় কৰাৰ সুযোগ লাভ কৰিছিলো।

এই সমগ্ৰ মধুৰ স্মৃতিৰাজিৰে মোৰ বুকুৰ কৰণীত আজিও জীপাল সেই প্রাগজ্যোতিষীয় দিনবোৰ। কেইচিমানি সৰু টুকুৰা কথা অথবা পাহাৰি নোৱাৰা যেনে - কলেজৰ প্ৰথম দিনেই এটা সিদ্ধান্ত লৈছিলো সেই কাৰণত মনত নাই যে সকলোৰে লগত বন্ধুত্ব কৰিলেও মৌচুমী ঠাকুৰীয়া লগৰ কাহানিও নকৰো কিন্তু পিছলৈ মৌচুমীয়েই মোৰ বেষ্ট ফ্ৰেইগু লৈ ৰূপান্তৰিত হৈছিল। যিটো আজিও আছে, এতিয়াও মাজে সময়ে খবৰ লও। লক্ষ্মীমপুৰীয়া অৰূপৰ খেমেলীয়া কথাবোৰ.... জুৰিৰ ডাঙৰ ডাঙৰ চকু আৰু ঘন কেঁকোৰা চুলিবোৰক লৈ মই গান লিখি নৱাগত আদৰণী সভাত গোৱা

“জুৰি অ’ জুৰি ঘূৰি চোৱানা
মোলৈ চাই এবাৰ হাঁহি দিয়ানা
তোমাৰ কাজলসনা চকুজুৰিৰ
চাৰণীৰ চাৱে যে মই বলীয়া.....)।”

মই গোৱাৰ আগতে কৈয়ো লৈছিলো সেইয়া মই জুৰিক লৈ লিখা গীত। সেই আৰভণি আজিও শেষ হোৱা নাই... এতিয়াও মাজে সময়ে দুই এটি গীত লিখো।

এই আটাইবোৰ স্মৃতিয়ে মোৰ কলেজীয়া সময়বোৰ মোৰ জীৱন যঠুয়া সময়ৰকপে সজাই তুলিছিলো এতিয়াও মোৰ অভিনয় জীৱনৰ পদে পদে অনুভৱ কৰো সেই দিনবোৰৰ প্ৰভাৱ। সেই সময়ত অৰ্জী জ্ঞান, অভিজ্ঞতা আৰু অনুপ্ৰেৰণা। প্রাগজ্যোতিষ মহাবিদ্যালয় মোৰ বাবে এটি বিদ্যামন্দিৰেই নহয়। ‘প্রাগজ্যোতিষ মহাবিদ্যালয়’ত মোৰ বাবে এটা আৱেগৰ নাম।

সেই সোণালী দিনবোৰৰ কথা প্ৰায়ে মনলৈ আহে আৰু বুকুত তুলি যায় এবুকু ভাল লগা আৱেগৰ টো।

মোৰ শ্ৰেষ্ঠ বন্ধু মৌচুমী বা অৰূপক পালে

এতিয়াও কওঁ খেমালীৰে.....

‘আকো ঘূৰাই পোৱা হ’লে সেই

প্রাগজ্যোতিষীয় দিনবোৰ।’

গৱিমাৰে উজলি থাকক সদায়

মোৰ মৰমৰ “প্রাগজ্যোতিষ মহাবিদ্যালয়”

২৫

আমাক এনে শিক্ষা লাগে যাৰ দ্বাৰা আমাৰ সংৰক্ষিত গঠন হয়। যাৰ দ্বাৰা মানসিক বল বৃদ্ধি হয়। যাৰ দ্বাৰা বুদ্ধিমত্তা প্ৰসাৰিত হয় আৰু যাৰ সহায়ত আমি নিজৰ ভৰিত নিজে থিয়ে দি আত্মনিৰ্ভৰশীল হ’ব পাৰোঁ।

— স্বামী বিবেকানন্দ

ছাত্র-ছাত্রীর কিতাপ পঢ়ার অভ্যাস বঢ়াবলৈ

মহাবিদ্যালয়ৰ গ্রন্থাগারৰ ভূমিকা

1st Prize in writing competition.

“ছাত্রানাং অধ্যয়নং তপৎ।”

— ভারতীয় দর্শনে তাহানিতেই উন্মুক্তি দে যোৱা এই জ্ঞান প্রবাহৰ কাঁচিয়লিত যুগ যুগান্তৰে বিশ্বজনীনতা লাভ কৰিলে। আত্মকর্ষণৰ তাগিদাতেই অধ্যয়নৰ চাহিদা অপৰিহার্য। এই কর্ষণৰ, মানৰ সমাজৰ বৌদ্ধিক পৰিমণ্ডলৰ বিকাশ সন্তুষ্টি একমাত্ৰ জ্ঞান আহৰণৰ দ্বাৰাৰে। গ্রন্থাগার এনে এখনি নন্দন কানন য'ত জ্ঞান ফুলনিৰ প্রতিপাদ পাৰিজাতে আলফুলে পাহিজেলি জগত সুবাসি কৰে। বছা বছা মণিযীৰ জ্ঞান কৰ্ষণৰ বাবে কৰা ত্যাগ, পৰিশ্ৰমৰ উপযুক্ত নিৰ্যাসৰ একমাত্ৰ নিৰ্ভৰযোগ্য হৃষি — গ্রন্থাগার।

জীৱনৰ এটি মধুময় সময়ৰ অব্যাহতিত চুক্ত অযুত জ্ঞানপিপাসা আৰু সার্থকতাৰ সমাহাৰেৰে প্ৰতি বছৰেই আদিম দিনৰে পৰাই মানৰ জীৱনে পৰিশীলিত ৰূপ লাভ কৰিছে কৰি বখা দিশত ছাত্র-ছাত্রীক সংস্কৃতকৰণ কৰি। জীৱনৰ নিৰ্দিষ্ট ভূমিকা সৰ্বোচ্চ। সমাজৰ সংখ্যাগৰিষ্ঠ স্বপ্নদ্রষ্টা যুৱচামক নিজ পথৰ পৰা বিচুত নোহোৱা কৰি বখাত গ্রন্থাগার এক আদৰ্শ দ্বাৰা ছাত্র-ছাত্রীক উফুকৃত কৰি গ্রন্থাগারে এক নিঃসন্দেহে প্ৰশংসনীয় পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছে।

সাম্প্রতিক সময়ৰ সমাজ, অৰ্থনীতি, প্ৰযুক্তিক্ষেত্ৰ তথা সাৰ্বজননিকতিত বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱে সৃষ্টি কৰা জটিলতা প্ৰতাৱৰত যুৱচাম সঘনে অধ্যয়ন ক্ষেত্ৰখনৰ পৰা বিচুত হোৱা মাঠো গ্রন্থাগার। এগৰাকী মণিযীয়ে কোৱাৰ দৰেই —

“কাৰোৱাৰ সতে কথা পাতি অতিবাহিত কৰা অপৰ্যাপ্ত সময়তকৈ গ্রন্থাগার অতিবাহিত কৰা এটি মুহূৰ্ত অধিক মূল্যবান।”
গ্রন্থাগারৰ পৰিৱেশত ছাত্র-ছাত্রীক আকৃষ্ণ কৰা অন্যতম আহিলা হ'ল — উপযুক্ত অধ্যয়নৰ পৰিৱেশ। গ্রন্থাগারত বিৰাজ

এক উৰ্বশী দেৱী

স্নাতকোন্নৰ, অসমীয়া বিভাগ

কৰা শাস্তি, নিয়মানুবৰ্তীতা তথা শৃংখলাই ছাত্র-ছাত্রীৰ মানসিক দিশক অতি সহজে প্ৰভাৱিত কৰে। ফলত তেওঁলোক কিতাপ পঢ়াৰ অভ্যাস গঢ় লৈ উঠে। গ্রন্থাগার এনে এক স্থল য'ত বহুমুখী অপেক্ষা (Various expectation) একেলগে উপলব্ধ হয়। ফলত অধ্যয়ন পিপাসু ছাত্র-ছাত্রীৰ বাবে জ্ঞান আহৰণ শ্ৰমৰ কাম হৈ নাথাকে।

গোলকীকৰণে সমগ্ৰ পৃথিবীকে হাতৰ মুঠিত অনাৰ পিছতো কিন্তু ভাৰতৰ এক গৱৰ্ষিসংখ্যক জনসংখ্যাই দৰিদ্ৰ সীমাৰেখাৰ তলত বাস কৰে। সাক্ষৰতাৰ হাৰো বিশ্বৰ অন্য দেশৰ তুলনাত তেনেই নগণ্য। গতিকে শিক্ষাৰ পোহৰেৰে উদ্বাসিত হৈ নৃঠা বহু অঞ্চল এতিয়াও অন্ধাকাৰেৰে আচছন্ন হৈ আছে য'ত বাস্তীয়, আস্তঙ্গবাস্তীয় পৰ্যায়ৰ জার্ণেল, গৱেষণা পত্ৰতো দূৰৈৰে কথা; হয়তো নূন্যতম পাঠ্যপুথিৰো অভাৱ। ছাত্র-ছাত্রীৰ আৰ্থিক বৈষম্যতাক দূৰ কৰি অধ্যয়ন অভ্যাসৰ গতি দিয়ে মহাবিদ্যালয়ৰ গ্রন্থাগারে। দুষ্প্রাপ্য পুৰণি পুথি-পাঁজিৰ পৰা আদি কৰি সাম্প্রতিক সময়ৰ বতৰাৰে পূৰ্ণ বাতৰি কাকত, আলোচনী আদি অধ্যয়নৰ অভ্যাসো গঢ় দিয়ে একমাত্ৰ মহাবিদ্যালয়ৰ গ্রন্থাগারেই।

গ্রন্থাগারৰ সুচাৰু পৰিচালনা ব্যৱস্থাই অভিপ্ৰেত গ্ৰন্থ অথবা অধ্যয়নৰ আহিলা ছাত্র-ছাত্রীৰ বাবে সহজলভ্য কৰি তোলে। ফলত ছাত্র-ছাত্রীৰ বৌদ্ধিক উন্নৰণে বাধাইন সলিল গতি লাভ কৰে। প্ৰকৃততে গ্রন্থাগার এক মন্দিৰ য'ত অধ্যয়ন উপাসনাই মানৰ জীৱনক সৰ্বোচ্চ স্বৰত উপনীতি কৰায়। গ্রন্থাগার ভাৰতীয় শিক্ষা পদ্ধতিৰ এক প্ৰাচীন অংগ। প্ৰাচীন ভাৰতৰ বিখ্যাত বিশ্ববিদ্যালয় নালন্দাতো ‘বৰতভাগী’ নামে এক গ্রন্থাগার থকাৰ উল্লেখ পোৱা যায়। সি যি নহওক, ছাত্র-ছাত্রীৰ কিতাপ পঢ়াৰ অভ্যাস গঢ়াৰ ক্ষেত্ৰত গ্রন্থাগারে মহাবিদ্যালয়ত এক উচ্চ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিছে। যিহেতু জ্ঞান প্ৰাপ্তিৰ কোনো সীমাৰেখা অক্ষন আজিকোপটি সন্তুষ্টি হোৱা নাই, শিক্ষাৰ সতে গ্রন্থাগারৰ অস্তিত্ব সুদূৰ ভৱিষ্যতলৈত নিৰৱৰচিন কৰে বৰ্তি থাকিব। মহান মণিযীয়ে কোৱাৰ দৰেই —

“.... And miles to go before I sleep.”